

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2025 оны ... дугаар
сарын ... -ны өдөр

Улаанбаатар
хот

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ТУХАЙ /шинэчилсэн найруулга/

НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь санхүүгийн хоршооны эрх зүйн үндсийг тодорхойлж, түүний үйл ажиллагаатай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны тухай хууль тогтоомж

2.1.Санхүүгийн хоршооны тухай хууль тогтоомж Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хууль, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, энэ хууль болон тэдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол тухайн олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Санхүүгийн хоршооноос бусад хоршоо энэ хуулийг дагаж мөрдөхгүй.

4 дүгээр зүйл.Хуулийн нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог дор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1.“Санхүүгийн хоршоо” гэж гишүүдийнхээ эдийн засгийн болон нийгэм, соёлын нийтлэг хэрэгцээг хангах зорилгоор гишүүддээ санхүүгийн үйл ажиллагааг тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр үзүүлэх ардчилсан удирдлага, хамтын хяналт бүхий ашгийн төлөө бус хуулийн этгээдийг;

4.1.2.“Хувь хөрөнгө” гэж санхүүгийн хоршооны гишүүн /цаашид “гишүүн” гэх/-ээр элсэхэд оруулах санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон мөнгөн хөрөнгийг;

4.1.3.“Нэгдмэл сонирхолтой этгээд” гэж санхүүгийн хоршооны гишүүн, тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтны Гэр бүлийн тухай хуулийн 3.1.4-т заасан гэр бүлийн гишүүн, эсхүл ажил олгогч, ашгийн төлөө үйл ажиллагаагаар холбоотой хувь хүн, хуулийн этгээд, тухайн хуулийн этгээдийн гуравны нэгээс дээш хувийн хувьцаа эзэмшигчийг;

4.1.4.“Санхүүгийн хоршооны өөрийн хөрөнгө” гэж санхүүгийн хоршооны нийт хөрөнгөөс өр төлбөрийг хассан зөрүүг;

4.1.5.“Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт” гэж Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид “Хороо” гэх/-оос тогтоосон санхүүгийн бүлэг харьцаа үзүүлэлтийг;

4.1.6.“Нөөцийн сан” гэж ирээдүйд учирч болзошгүй алдагдлыг нөхөх зорилгоор цэвэр орлогоос хуримтлуулсан нөөцийг;

4.1.7. “Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар” гэж бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгийг анхны шаардлагаар буцаан олгох чадварыг үнэлсэн харьцаа үзүүлэлтийг;

4.1.8. “Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв” гэж санхүүгийн хоршоодод санхүүгийн болон санхүүгийн бус үйлчилгээ, санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа хүндрэлд орсон тохиолдолд тогтворжуулах туслалцаа үзүүлэх зорилготой өөрийгөө зохицуулах дундын санхүүгийн байгууллагыг;

4.1.9. “Тогтворжуулалтын сан” гэж санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг хүндрэлд орохоос урьдчилан сэргийлэх зорилгоор санхүүгийн хоршоодоос төвлөрүүлсэн мөнгөн хөрөнгийн санг;

4.1.10. “Хадгаламжийн даатгалын корпораци” гэж санхүүгийн хоршоо дахь мөнгөн хадгаламжийн албан журмын даатгалын үйл ажиллагааг эрхлэн явуулах тусгайлсан чиг үүрэг бүхий Банкин дахь мөнгөн хадгаламжийн даатгалын тухай хуулийн 19.1-д заасан хуулийн этгээдийг;

4.1.11. “Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо” гэж Банкин дахь мөнгөн хадгаламжийн даатгалын тухай хуулийн 22.1-д заасан Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн удирдах дээд байгууллагыг;

4.1.12. “Хадгаламжийн даатгалын үйл ажиллагаа” гэж энэ хуульд заасны дагуу санхүүгийн хоршооноос хадгаламжийн данс дахь мөнгөн хөрөнгийг Хадгаламжийн даатгалын корпорацид даатгуулах, даатгалын тохиолдол бий болоход хадгаламж эзэмшигчид даатгалын нөхөн төлбөр төлөх үйл ажиллагааг;

4.1.13. “Хадгаламжийн даатгалын сан” гэж энэ хуулийн 61.2-т заасан эх үүсвэрээс бүрдсэн, энэ хуулийн 61.1-д заасан зориулалтаар зарцуулах хөрөнгийг;

4.1.14. “Хамтарсан данс” гэж санхүүгийн хоршоо дахь хамтран захиран зарцуулах эрхтэй хоёр буюу түүнээс дээш этгээдийн эзэмшлийн нэг дансыг.

5 дугаар зүйл. Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааны зарчим

5.1. Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд дараах зарчмыг баримтална:

5.1.1. гишүүн сайн дурын үндсэн дээр элсэх;

5.1.2. ардчилсан удирдлага, хамтын хяналттай, ил тод, нээлттэй байх;

5.1.3. гишүүдийн эдийн засгийн тэгш оролцоог хангаж, шударга хуваарилалт хийх;

5.1.4. хараат бус, бие даасан байх;

5.1.5. гишүүн, ажилтныг сургалт, мэдээллээр хангах;

5.1.6. нийгмийн болон гишүүдийнхээ нийтлэг эрх ашгийг анхаарах;

5.1.7. ялгаварлан гадуурхахгүй байх;

5.1.8. санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах;

5.1.9. бусад санхүүгийн хоршоотой хамтран ажиллахыг эрэлхийлэх.

ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

6 дугаар зүйл. Санхүүгийн хоршооны эрхлэх үйл ажиллагаа

6.1. Санхүүгийн хоршоо Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлнэ.

6.2. Санхүүгийн хоршоо Хорооноос олгосон зөвшөөрлийн үндсэн дээр гишүүдийнхээ хэрэгцээнд зориулан дараах үйл ажиллагаа эрхэлж болно:

6.2.1. Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2.14-д заасан даатгалын зуучлагчийн;

6.2.2. Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.2 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2.24-д заасан санхүүгийн түрээсийн;

6.2.3. Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 8.1 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсгийн 2.11-д заасан факторингийн үйл ажиллагаа.

6.3. Санхүүгийн хоршоо Монголбанкнаас олгосон зөвшөөрлийн үндсэн дээр Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хуулийн 10.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхэлж болно. Энэ тохиолдолд Монголбанк Хорооны саналыг урьдчилан авна.

6.4. Санхүүгийн хоршоо энэ хуулийн 6.1, 6.2, 6.3-т зааснаас бусад үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

7 дугаар зүйл. Хадгаламжийн үйл ажиллагаа

7.1. Санхүүгийн хоршоо Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасны дагуу гишүүнд хадгаламжийн данс нээж, хадгаламжийн үйлчилгээ үзүүлнэ.

7.2. Хадгаламжийн төрөл, хугацаа болон хадгаламжийн хүүгийн хэмжээг бүх гишүүдийн хурлаас баталсан хадгаламжийн бодлогод нийцүүлэн тэргүүлэгчдийн зөвлөл тогтооно.

7.3. Гишүүний хадгаламжийг барьцаалж зээл олгож болно.

7.4. Санхүүгийн хоршоо гишүүдийн хадгаламжийг албан журмын даатгалд хамруулна.

7.5. Гишүүн санхүүгийн хоршоонд төлөх өр төлбөр, үүргийн гүйцэтгэлээ биелүүлээгүй бол түүний хадгалуулсан хөрөнгөөс барьцаа болгож, үүргийн гүйцэтгэлийн хэмжээгээр гүйлгээ хийхийг хязгаарлана.

7.6. Санхүүгийн хоршооны гишүүн бүр өөрийн орлого зарлагыг удирдахад суралцах, урт хугацаанд төлөвлөсөн зорилгод хүрэх арга хэмжээг ирээдүйд санхүүжүүлэх, эсхүл гэнэтийн хэрэгцээ шаардлагаар төлөвлөөгүй зардалд бэлэн байхад зориулан хуримтлал үүсгэх хадгаламжийн данстай байна.

7.7. Энэ хуулийн 7.6-д заасан дансанд хуримтлуулах мөнгөн хөрөнгийн доод хэмжээ, хугацаа, давтамж, зарцуулах нөхцөл зэргийг санхүүгийн хоршооны дүрмээр зохицуулна.

8 дугаар зүйл. Зээлийн үйл ажиллагаа

8.1. Санхүүгийн хоршоо Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, мөнгөн хөрөнгийн шилжүүлэг, зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуульд заасны дагуу гишүүнд зээлийн данс нээж, зээл олгоно.

8.2. Зээлийн төрөл, хугацаа болон зээлийн хүүгийн хэмжээг бүх гишүүдийн хурлаас баталсан зээлийн бодлогод нийцүүлэн тэргүүлэгчдийн зөвлөл тогтооно. Зээлийн хүүг тогтоохдоо зээлийн үйл ажиллагаа эрхэлдэг бусад аж ахуйн нэгжийн зээлийн хүүтэй харьцуулж, гишүүддээ ашигтай байх зарчмыг баримтална.

8.3. Санхүүгийн хоршоо нь олгосон зээл болон хүүгийн эргэн төлөлт, хугацаа, барьцаа, батлан даалт зэргийг харгалзан зээлийг ангилж, зээлийн чанарт тогтмол хяналт тавьж, болзошгүй эрсдэлээс сэргийлж зээлийн эрсдэлийн санг байгуулж ажиллана.

8.4.Санхүүгийн хоршооны дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол гишүүддээ олгох зээл барьцаа, батлан даалт зэрэг хуулиар хориглоогүй үүргийн гүйцэтгэлийг хангах аргаар урьдчилан хангагдсан байна.

9 дүгээр зүйл.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд хориглох зүйл

9.1.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд дор дурдсан зүйлийг хориглоно:

9.1.1.гишүүн бус этгээдэд зээл олгох, мөнгөн хадгаламж татах, үйлчилгээ үзүүлэх;

9.1.2.хувь хөрөнгө барьцаалж гишүүнд зээл олгох;

9.1.3.банк, санхүүгийн байгууллага, Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөс бусад этгээдээс зээл, зээлтэй адилтгах нөхцөлөөр аливаа хөрөнгө татан төвлөрүүлэх;

9.1.4.бичил, жижиг, дунд үйлдвэрлэл, үйлчилгээ, орон нутгийн хөгжил, хөдөө аж ахуй, ногоон, тогтвортой санхүүжилтийг дэмжихэд чиглэснээс бусад төсөл хөтөлбөрийг дамжуулан хэрэгжүүлэх;

9.1.5.санхүүгийн тайланд тусгагдаагүй хөрөнгийн эх үүсвэрийг үйл ажиллагаанд ашиглах;

9.1.6.зээлийн барьцааны зүйлийг зээл төлүүлэхээс бусад зорилгоор ашиглах, захиран зарцуулах;

9.1.7.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөс бусад хуулийн этгээдэд хувь нийлүүлэх;

9.1.8.ирээдүйн орлогын талаар таамаглал дэвшүүлсэн, эсхүл орлого, хонжвор амласан зар сурталчилгааг мэдээллийн сүлжээ, хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр дамжуулан хийх;

9.1.9.төлбөрт таавар, бооцоот тоглоом, хонжворт сугалаа зохион байгуулах;

9.1.10.өөрийн үйл ажиллагааны талаар буруу ташаа мэдээлэл тараах;

9.1.11.бүх гишүүдийн хурлаар шийдвэрлэснээс бусад тохиолдолд гишүүн болон гишүүн бус этгээдэд хандив өгөх;

9.1.12.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан, тэдгээртэй нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд зээл олгох шийдвэр гаргахад тухайн албан тушаалтан оролцох;

9.1.13.санхүүгийн хоршооны төлөөлөгч, төлөөлөгчийн газар ажиллуулах;

9.1.14.тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлсэн, хүчингүй болгосон тохиолдолд тухайн өдрөөс өмнө олгосон зээлийн эргэн төлөлтийг хангах, уг өдрөөс өмнө татан төвлөрүүлсэн хадгаламжийг эргэн төлөхөөс бусад үйл ажиллагаа эрхлэх.

10 дугаар зүйл.Санхүүгийн үйлчилгээний мэдээлэл хүргэх

10.1.Санхүүгийн хоршоо оноосон нэр, эрх бүхий байгууллагаас эрхлэхийг зөвшөөрсөн ажил, үйлчилгээний талаарх мэдээллийг үйл ажиллагаа эрхлэн явуулах байранд харагдахуйц байдлаар байрлуулна.

10.2.Санхүүгийн хоршоо санхүүгийн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээний нөхцөл, төлбөр, хугацаа болон үүсэж болзошгүй эрсдэл, үр дагаврын талаарх мэдээллийн ил тод байдлыг хангаж, гишүүнээр элсэх хүсэлтэй этгээд болон гишүүнд аливаа гэрээ байгуулахын өмнө бүрэн өгөх үүрэгтэй.

11 дүгээр зүйл.Санхүүгийн хоршооны хөрөнгө

11.1.Санхүүгийн хоршооны хөрөнгө дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

11.1.1.гишүүний хувь хөрөнгө;

11.1.2.гишүүний хадгаламж;

11.1.3.банк, санхүүгийн байгууллага, Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөс авсан зээл;

11.1.4.төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зорилгоор авсан санхүүжилт;

11.1.5.хандив, тусламж;

11.1.6.дүрэмд заасан бусад.

11.2.Сумын насанд хүрсэн хүн амын 50-аас дээш хувийг гишүүнээр элсүүлсэн санхүүгийн хоршоонд орон нутаг хөгжүүлэх зориулалттай сан, ашигт малтмал ашиглах, хайгуул олборлолт хийх аж ахуйн нэгжийн хандив, тусламжийн мөнгөн хөрөнгийг шилжүүлж, тухайн сумыг хөгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.

11.3.Энэ хуулийн 11.2-т зааснаас бусад эх үүсвэрээр хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрийг Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөр дамжуулна.

ГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААГ ЗОХИЦУУЛАХ

12 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны зохицуулах байгууллага

12.1.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг зохицуулах, хянах эрхийг Хороо хэрэгжүүлнэ.

12.2.Хороо дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

12.2.1.санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл олгох, түдгэлзүүлэх, сэргээх, хүчингүй болгох;

12.2.2.санхүүгийн хоршооны нэгдсэн бүртгэл хөтлөх;

12.2.3.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах шаардлага, зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт батлах;

12.2.4.санхүүгийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах хуульд заасан болон Хорооноос тавьсан шаардлагыг биелүүлж байгаа эсэхэд хяналт тавих;

12.2.5.хууль тогтоомжид заасан бусад бүрэн эрх.

ДӨРӨВДҮГЭЭР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЭРХЛЭХ ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРӨЛ

13 дугаар зүйл.Хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн хүсэлт гаргах

13.1.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн хүсэлт гаргагч дор дурдсан баримт бичгийг бүрдүүлж, өргөдлөө Хороонд гаргана. Үүнд:

13.1.1.хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх шийдвэр, хурлын тэмдэглэл;

13.1.2.санхүүгийн хоршооны дүрэм;

13.1.3.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны ажиллах журам, түүнийг баталсан хурлын тэмдэглэл, шийдвэр;

13.1.4.хадгаламжийн болон зээлийн үйл ажиллагааны бодлого, журам, түүнийг баталсан хурлын тэмдэглэл, шийдвэр;

13.1.5.гишүүдийн хувь хөрөнгийг банкин дахь хоршооны дансанд байршуулсныг нотлох дансны хуулга;

13.1.6.бүх гишүүдийн хурлаар баталсан гурваас доошгүй жилийн бизнес төлөвлөгөө;

13.1.7.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, нягтлан бодогчийн анкет;

13.1.8.санхүүгийн эхлэлтийн тайлан тэнцэл;

13.1.9.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирлын мэргэжил, мэргэшил, ур чадварыг тодорхойлох баримт бичиг, шаардлагатай тохиолдолд орон нутгийн хөгжил, хоршооны талаар мэдлэг, туршлагатайг нотлох тодорхойлолт;

13.1.10.гүйцэтгэх захирлыг томилсон тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хурлын тэмдэглэл, шийдвэр;

13.1.11.Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 14.4.11-д заасны дагуу хяналт тавих ажилтныг томилсон гүйцэтгэх захирлын тушаал, холбогдох бусад баримт бичиг;

13.1.12.бүх гишүүдийн хурлаар баталсан Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 14.1-д заасан дотоод хяналтын хөтөлбөр;

13.1.13.хувь хөрөнгө нь Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуульд заасан шаардлагыг хангасан, хууль ёсны үйл ажиллагаанаас бий болсон орлого болохыг нотлох баримт, тайлбар тодруулга;

13.1.14.үйл ажиллагаа явуулах ажлын байр, шуудан болон цахим шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаарын мэдээлэл;

13.1.15.үйл ажиллагаа явуулах барилга байгууламжийн гаднах орчны аюулгүй байдлыг хангах, дүрс бичлэгийн техник, хэрэгсэл суурилуулсан талаар цагдаагийн байгууллагын дүгнэлт.

14 дүгээр зүйл.Хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох

14.1.Хороо энэ хуулийн 13 дугаар зүйлд заасан тусгай зөвшөөрлийн өргөдөл, холбогдох баримт бичгийг хүлээн авч Зөвшөөрлийн тухай хуулийн 5.2 дугаар зүйлд заасан арга хэмжээг авна.

14.2.Хороо өргөдөл гаргагчийн санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэх бэлэн байдалтай газар дээр нь шалгаж, танилцаж болно.

14.3.Хороо дараах үндэслэлээр хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгохоос татгалзана:

14.3.1.тусгай зөвшөөрөл хүсэхэд ирүүлсэн баримт бичиг хууль тогтоомжид заасан болон Хорооноос тогтоосон шаардлага хангаагүй, эсхүл хуурамчаар үйлдсэн;

14.3.2.үйл ажиллагаанд шаардагдах хөрөнгийн эх үүсвэр, гарал үүсэл хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан шаардлагыг хангаагүй;

14.3.3.санхүүгийн хоршооны тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан хуульд заасан шаардлага, Хорооноос тогтоосон тохиромжтой этгээдэд тавигдах шалгуурыг хангаагүй;

14.3.4.үйл ажиллагааны бизнес төлөвлөгөө бодитой бус, хэрэгжих боломжгүй, үйл ажиллагаанаас учирч болзошгүй эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг тусгаагүй;

14.3.5.тусгай зөвшөөрөл олгох нь нийтийн ашиг сонирхолд нийцэхгүй.

14.4.Санхүүгийн хоршоо тусгай зөвшөөрөл авснаас хойш энэ хуулийн 6.1-д заасан үйл ажиллагааг хэвийн явуулсан тохиолдолд Хороо болон Монголбанк энэ хуулийн 6.2, 6.3-т заасан үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрлийг олгож болно.

14.5.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл олгохтой холбогдсон энэ хуульд зааснаас бусад харилцааг Зөвшөөрлийн тухай хуулиар зохицуулна.

14.6.Хороо хуулийн этгээдийн бүртгэл хариуцсан төрийн захиргааны байгууллагатай мэдээлэл тогтмол солилцоно.

ТАВДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ГИШҮҮН

15 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны гишүүн

15.1.Санхүүгийн хоршоо 20-оос доошгүй гишүүнтэй байна.

15.2.Санхүүгийн хоршооны гишүүнчлэлийн хамрах хүрээ дор дурдсан нөхцөлийн аль нэгийг хангасан байна:

15.2.1.нэг байгууллагад ажилладаг, эсхүл мэргэжил нэгтэй;

15.2.2.нэг сум, дүүрэгт үйл ажиллагаа эрхэлдэг;

15.2.3.нэг хоршоо, нийгэмлэг, холбоонд гишүүнчлэлтэй (шашин, нийгмийн, хоршооллын, ажил хөдөлмөрийн, эсхүл боловсролын бүлэг зэрэг);

15.2.4.нэг аймаг, сум, хот, дүүрэгт амьдардаг.

15.3.Энэ хууль, санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон шаардлага хангасан, 18 нас хүрсэн Монгол Улсын иргэн, хуулийн этгээд гишүүнээр элсэж болно.

15.4.Гишүүний энэ хуулийн 4.1.3-т заасан нэгдмэл сонирхолтой этгээд санхүүгийн хоршоонд гишүүнээр элсэж болно. Энэ тохиолдолд нэгдмэл сонирхолтой этгээд болохоо санхүүгийн хоршоонд урьдчилан мэдэгдэнэ.

15.5.Гишүүнээр элсэх хуулийн этгээд энэ хуулийн 15.2-т заасан нөхцөлийн аль нэгийг хангасан байна. Санхүүгийн хоршооны нийт гишүүний 10-аас дээшгүй хувь хуулийн этгээд байж болох бөгөөд Хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн үндсэн дээр үйл ажиллагаа эрхэлдэг хуулийн этгээд гишүүн байхыг хориглоно.

15.6.Энэ хуулийн 15.2-15.4-т зааснаас гадна тавих бусад шаардлагыг санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоож болно.

15.7.Гишүүдийн тоо энэ хуулийн 15.1-д заасан доод хэмжээнд хүрэхгүй болсон тохиолдолд тэргүүлэгчдийн зөвлөл бүх гишүүдийн хурлыг ажлын 30 өдрийн дотор хуралдуулж, татан буулгах эсэх асуудлыг хэлэлцүүлнэ.

15.8.Гишүүний эрх, үүрэг хувь хөрөнгө оруулснаар үүснэ.

15.9.Санхүүгийн хоршооны дүрмээр зөвшөөрөөгүй бол гишүүн өөр санхүүгийн хоршооны гишүүн байхыг хориглоно.

16 дугаар зүйл.Гишүүний эрх, үүрэг

16.1.Гишүүн дор дурдсан эрх эдэлнэ:

16.1.1.бүх гишүүдийн хуралд саналын нэг эрхтэй оролцох;

16.1.2.хадгаламж, зээл болон бусад үйлчилгээ, үйл ажиллагаанд хамрагдах;

16.1.3.энэ хууль, санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон хувь хөрөнгө оруулах, ногдох хувь авах;

16.1.4.оруулсан хувь хөрөнгийг хууль, журмын дагуу бусдад шилжүүлэх, өв залгамжлуулах;

16.1.5.тэргүүлэгчдийн зөвлөл, хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг сонгох, тэргүүлэгчдийн зөвлөл, хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны гишүүнээр сонгогдох;

16.1.6.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн шийдвэр, тайлантай танилцах;

16.1.7.бүх гишүүдийн ээлжит бус хурал зарлан хуралдуулах санал гаргах;

16.1.8.бүх гишүүдийн хурал, тэргүүлэгчдийн зөвлөл, хяналтын зөвлөлийн хууль бус үйл ажиллагааны талаар Хороонд гомдол гаргах;

16.1.9.санхүүгийн хоршоо татан буугдсан тохиолдолд үлдсэн эд хөрөнгөөс авах;

16.1.10.гишүүнээс гарах;

16.1.11.санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон бусад.

16.2.Гишүүн дор дурдсан үүрэг хүлээнэ:

16.2.1.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд оролцох, үйл ажиллагааны талаар мэдээлэл авах, жил, улирлын санхүүгийн тайлан, нууцад хамаарахаас бусад мэдээлэлтэй тогтмол танилцах;

16.2.2.гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх;

16.2.3.гишүүний бүртгэлд орсон өөрчлөлтийг тухай бүр мэдэгдэх;

16.2.4.хуримтлал үүсгэх;

16.2.5.бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр, тэмдэглэлтэй танилцах.

17 дугаар зүйл.Гишүүнээр элсэх, гишүүний бүртгэл

17.1.Гишүүнээр элсэх журмыг санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтооно.

17.2.Гишүүнээр элсэх этгээдийн өргөдлийг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн ээлжит хурлаар шийдвэрлэнэ.

17.3.Санхүүгийн хоршоо гишүүдийн бүртгэлийг хөтөлж, үнэн зөвийг хариуцна.

17.4.Санхүүгийн хоршоо гишүүдийн бүртгэлийг энэ хуулийн 47.4-т заасан хугацаанд Хороонд ирүүлнэ.

17.5.Энэ хуулийн 17.3-т заасан бүртгэлд туссан өөрийн мэдээлэлтэй танилцах гишүүний хүсэлтэд тухайн гишүүнтэй холбоотой мэдээлэл, холбогдох баримтыг гаргаж өгөх, танилцах боломжоор санхүүгийн хоршоо хангах үүрэгтэй.

18 дугаар зүйл.Гишүүнийг хасах

18.1.Дор дурдсан тохиолдолд тэргүүлэгчдийн зөвлөл гишүүнийг хасна:

18.1.1.гишүүн санхүүгийн хоршооноос гарах хүсэлтээ бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр ирүүлсэн;

18.1.2.гишүүний эрх, үүрэг, хувь хөрөнгөө тухайн санхүүгийн хоршооны бусад гишүүнд шилжүүлсэн;

18.1.3.идэвхгүй гишүүнд тооцогдсоноос хойш энэ хуулийн 48.7-д заасан хугацаанд гишүүнээр үлдэх тухай хүсэлт гаргаагүй;

18.1.4.гишүүн санхүүгийн хоршооны дүрэм болон бусад журам, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, санаатай зөрчсөн.

18.2.Энэ хуулийн 18.1-д заасан асуудлыг хэлэлцэхэд тухайн гишүүнийг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хуралд оролцох боломжийг олгоно.

19 дүгээр зүйл.Гишүүний эрх дуусгавар болох

19.1.Дор дурдсан тохиолдолд гишүүний эрх дуусгавар болно:

19.1.1.энэ хуулийн 18.1-д заасны дагуу тэргүүлэгчдийн зөвлөл гишүүнээс хасах шийдвэр гаргасан;

19.1.2.гишүүн нас барсан буюу нас барсанд тооцогдсон;

19.1.3.гишүүн хуулийн этгээд татан буугдсан;

19.1.4.санхүүгийн хоршоо татан буугдсан.

20 дугаар зүйл.Гишүүний эрх дуусгавар болсон этгээдтэй тооцоо хийх

20.1.Гишүүний эрх дуусгавар болсон этгээдтэй хийх тухайн жилд ногдох хувиас бусад өр төлбөрийн тооцоог тухайн гишүүний эрх дуусгавар болсон өдрөөс хойш ажлын 20 өдрийн дотор хийнэ.

20.2.Энэ хуулийн 20.1-д заасан ногдох хувийг тухайн жилийн орлогыг хуваарилж, гишүүнд ногдох хувийг тодорхойлсны дараа Иргэний хуульд заасны дагуу холбогдох этгээдэд шилжүүлнэ.

20.3.Энэ хуулийн 20.2-т заасан хөрөнгийг хүлээн авах этгээд байхгүй бол уг хөрөнгийг идэвхгүй гишүүний хөрөнгийн адил санхүүгийн тайлан, мэдээнд тусгана.

20.4.Гишүүний эрх дуусгавар болсон этгээдтэй хийх тооцоотой холбогдох гомдлыг шүүхэд гаргана.

21 дүгээр зүйл.Гишүүний хүлээх хариуцлага

21.1.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааны улмаас үүссэн үүргийг эхний ээлжид гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгөөс бусад хөрөнгөөр, уг хөрөнгө хүрэлцэхгүй тохиолдолд гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгөөр гүйцэтгэнэ.

21.2.Санхүүгийн хоршооны бусдын өмнө хүлээх хариуцлагыг гишүүн өөрийн оруулсан хувь хөрөнгийн хэмжээгээр хариуцах ба хувийн хөрөнгөөр хариуцахгүй.

21.3.Энэ хууль болон бусад хууль тогтоомж, дүрэм, журам, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зөрчсөний улмаас санхүүгийн хоршоонд хохирол учруулсан гишүүн нь иргэн бол хувийн хөрөнгөөр, хуулийн этгээд бол өөрийн хөрөнгөөр барагдуулна.

21.4.Энэ хуулийн 21.3-т заасан зөрчлийн улмаас санхүүгийн хоршооны гишүүнээс хассан нь тухайн этгээдийг хариуцлагаас чөлөөлөх үндэслэл болохгүй.

21.5.Санхүүгийн хоршоонд учруулсан хохирлыг нөхөн төлөхөөс зайлсхийх зорилгоор, эсхүл хууль бус үйлдлээ халхавчлах үүднээс олсон орлого, эд хөрөнгийг

бусдын өмчлөлд, эсхүл хамтран өмчлөх дундын эд хөрөнгөд шилжүүлсэн нь нотлогдвол тэр хэмжээгээр тухайн эд хөрөнгөөс төлбөр гаргуулна.

21.6.Гишүүний бусдын өмнө хүлээх үүргийг санхүүгийн хоршоо хариуцахгүй.

21.7.Санхүүгийн хоршоо бусдын өмнө хүлээх төрийн үүргийг хариуцахгүй, төр санхүүгийн хоршооны бусдын өмнө хүлээх үүргийг хариуцахгүй.

ЗУРГАДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ДҮРЭМ, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, УДИРДЛАГА, ДОТООД ХЯНАЛТ

22 дугаар зүйл. Санхүүгийн хоршооны дүрэм

22.1. Санхүүгийн хоршооны дүрэм үйл ажиллагааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг бөгөөд дор дурдсан зүйлийг тусгана.

22.1.1. оноосон нэр, оршин байгаа газрын хаяг;

22.1.2. эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл;

22.1.3. гишүүнээр элсэх, хасах, идэвхтэй болон идэвхгүй гишүүний эрх, үүрэг, хариуцлага;

22.1.4. гишүүний оруулах хувь хөрөнгийн дээд, доод хэмжээ;

22.1.5. гишүүний хувь хөрөнгийг бусдад шилжүүлэх;

22.1.6. энэ хуулийн 7.7-д заасан асуудал;

22.1.7. бүх гишүүдийн хурлын эрх хэмжээ, хурал хуралдуулах, санал хураах;

22.1.8. тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн, нөөц гишүүнийг сонгох, чөлөөлөх, эгүүлэн татах;

22.1.9. тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хороо, гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрх, хугацаа, хариуцлага;

22.1.10. үйл ажиллагаа болон санхүүгийн тайланг бүх гишүүдийн хурал, хяналтын зөвлөлд тайлагнах, хэлэлцүүлэх;

22.1.11. жилийн цэвэр орлогыг хуваарилах, алдагдал нөхөх, нөөцийн сан бүрдүүлэх, зарцуулах;

22.1.12. нэг гишүүн болон нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд олгох зээлийн дээд хэмжээ, хугацаа хэтэрсэн зээлтэй гишүүнд хүлээлгэх хариуцлага;

22.1.13. данс нээх, хаах, дансны мэдээлэлтэй танилцах;

22.1.14. ашиг сонирхлын зөрчил бүхий үйлдлийн талаарх зохицуулалт;

22.1.15. санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах, татан буулгах;

22.1.16. үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, шийдвэрийг гишүүд, холбогдох этгээдэд хүргэх;

22.1.17. нууцад хамаарах мэдээлэл.

22.2. Санхүүгийн хоршооны дүрэмд энэ хуулийн 22.1-д зааснаас бусад асуудлыг энэ хуулийн 5.1-д заасан зарчим, хуулийн бусад хэм хэмжээтэй зөрчилдөхгүй байхаар тусгаж болно.

22.3. Санхүүгийн хоршооны дүрэмд оруулсан нэмэлт, өөрчлөлтийг энэ тухай шийдвэр гарснаас хойш ажлын 10 өдрийн дотор Хороонд хүргүүлнэ.

22.4.Санхүүгийн хоршооны дүрмийн шинэчилсэн найруулга, нэмэлт, өөрчлөлт Хороо болон улсын бүртгэлийн байгууллага бүртгэснээр хүчин төгөлдөр болно.

23 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны нэр

23.1.Санхүүгийн хоршооны оноосон нэрийн ард “Санхүүгийн хоршоо” гэсэн дэлгэрэнгүй, эсхүл “СХ” гэсэн товчилсон тэмдэглэгээг хэрэглэнэ.

23.2.Санхүүгийн хоршооны оноосон нэр бусад санхүүгийн хоршоо, өөр хуулийн этгээдийн оноосон нэртэй давхцахгүй, бусдыг төөрөгдүүлэхээр ижил төсөөтэй, үүсгэн байгуулагчийн нэр, нэрийн хэсэг, танихуйц нэршил ашиглахгүй, эсхүл өөр хуулийн этгээдийн төрөл, зохион байгуулалтыг илэрхийлсэн нэр, тэмдэглэгээ хэрэглэхгүй.

23.3.Санхүүгийн хоршооноос бусад хуулийн этгээд өөрийн оноосон нэртэй хамт энэ хуулийн 23.1-д заасан тэмдэглэгээ хэрэглэхийг хориглоно.

23.4.Санхүүгийн хоршооны оноосон нэрийг өөрчлөх тохиолдолд Хороонд хүсэлт гарган шийдвэрлүүлнэ.

23.5.Тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон санхүүгийн хоршооны нэрийг дахин ашиглахыг хориглоно.

23.6.Санхүүгийн хоршооны оноосон нэр энэ хуулийн 23.2-т заасан шаардлагыг хангаагүй тохиолдолд Хороо өөрчлөхийг шаардана.

24 дүгээр зүйл.Санхүүгийн хоршооны оршин байгаа газар, харилцах хаяг, дугаар

24.1.Санхүүгийн хоршоо өөрийн гишүүн, төрийн байгууллага, бусад хуулийн этгээд, иргэнтэй албан ёсоор харилцах оршин байгаа газар, шуудан болон цахим шуудангийн хаяг, холбоо барих утасны дугаар, Хорооноос тогтоосон бусад мэдээлэлд өөрчлөлт орсон тохиолдолд ажлын 10 өдрийн дотор бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр Хороонд мэдэгдэнэ.

24.2.Энэ хуулийн 24.1-д заасан өөрчлөлтийг энэ зүйлд заасны дагуу мэдэгдээгүйгээс үүсэх үр дагаврыг санхүүгийн хоршоо хариуцна.

25 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны зохион байгуулалт

25.1.Санхүүгийн хоршооны эрх барих дээд байгууллага бүх гишүүдийн хурал байна.

25.2.Санхүүгийн хоршоо тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хороо, гүйцэтгэх захирал, ажилтантай байна.

25.3.Санхүүгийн хоршооны дүрэмд энэ зүйлд зааснаас бусад зохион байгуулалтын бүтэцтэй байхаар тусгаж болно.

26 дугаар зүйл.Бүх гишүүдийн хурал

26.1.Бүх гишүүдийн хурал ээлжит болон ээлжит бус байна.

26.2.Бүх гишүүдийн хурлыг биечлэн, цахим болон Хорооноос тогтоосон бусад хэлбэрээр зохион байгуулж болно.

27 дугаар зүйл.Бүх гишүүдийн ээлжит хурал

27.1.Бүх гишүүдийн ээлжит хурлыг санхүүгийн жил дууссанаас хойш дөрвөн сарын дотор хуралдуулна. Хурлаар аудитлагдсан жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг хэлэлцүүлнэ.

27.2.Бүх гишүүдийн ээлжит хурал хуралдуулах тухай шийдвэрийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл гаргана.

27.3.Бүх гишүүдийн ээлжит хурал хуралдуулах зар болон хэлэлцэх асуудлын жагсаалтыг хурал хуралдахаас ажлын 20-оос доошгүй өдрийн өмнө хэвлэмэл эсхүл цахим хэлбэрээр гишүүдэд хүргэнэ.

28 дугаар зүйл.Бүх гишүүдийн ээлжит бус хурал

28.1.Шаардлагатай гэж үзвэл бүх гишүүдийн ээлжит бус хурлыг тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн шийдвэрээр зарлан хуралдуулж болно.

28.2.Энэ хуулийн 28.1-д заасан шийдвэрт бүх гишүүдийн ээлжит бус хурал хуралдуулах үндэслэлийг тодорхой заана.

28.3.Бүх гишүүдийн ээлжит бус хурлын зар болон хэлэлцэх асуудлын жагсаалтыг хурал болохоос ажлын 10-аас доошгүй өдрийн өмнө хэвлэмэл эсхүл цахим хэлбэрээр гишүүдэд хүргэнэ.

28.4.Дараах тохиолдолд бүх гишүүдийн ээлжит бус хурлыг заавал зарлан хуралдуулна:

28.4.1.өөрчлөн байгуулах, татан буулгах;

28.4.2.санхүү, төлбөрийн чадвар муудсан, өөрийн хөрөнгөгүй болсон;

28.4.3.нийт гишүүний гуравны нэгээс доошгүй хувь санал гаргасан;

28.4.4.бүх гишүүдийн хурал хуралдуулах талаар Хорооны, эсхүл шүүхийн шийдвэр гарсан.

28.5.Энэ хуулийн 28.4.3-т заасан саналыг бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр гаргах бөгөөд түүнд санал гаргасан гишүүдийн овог, нэр, бүх гишүүдийн ээлжит бус хурал хуралдуулах болсон шалтгаан, хэлэлцэн шийдвэрлэх асуудал, хурлаас гарах шийдвэрийн төслийг тусгана.

28.6.Энэ хуулийн 28.4-т заасан тохиолдолд тэргүүлэгчдийн зөвлөл бүх гишүүдийн хурлыг ажлын 30 өдрийн дотор зарлан хуралдуулна.

29 дүгээр зүйл.Бүх гишүүдийн хурлын бүрэн эрх

29.1.Бүх гишүүдийн хурал дор дурдсан бүрэн эрхтэй байна:

29.1.1.санхүүгийн хоршооны дүрэм батлах, нэмэлт, өөрчлөлт оруулах;

29.1.2.бүтэц, зохион байгуулалт, санхүүгийн жилийн үйл ажиллагааны төсөв батлах;

29.1.3.үйл ажиллагааны тайлан хэлэлцэх, батлах;

29.1.4.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг сонгох, чөлөөлөх, огцруулах;

29.1.5.хадгаламжийн болон зээлийн үйл ажиллагааны бодлого батлах;

29.1.6.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хороо, үйл ажиллагааны бусад дотоод журмыг батлах;

29.1.7.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн гишүүний үйл ажиллагааны талаар гишүүнээс гаргасан гомдол, саналыг хэлэлцэх;

29.1.8.гишүүний оруулах хувь хөрөнгийн хэмжээг тогтоох, өөрчлөх;

29.1.9.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны үйл ажиллагааны зардлын хязгаар, сонгуульт гишүүдийн урамшууллын хэмжээг тогтоох;

29.1.10.санхүүгийн хоршоог хөгжүүлэх бодлого, бизнес төлөвлөгөө батлах, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

29.1.11.энэ хуулийн 6.2, 6.3-д заасан зөвшөөрлийн дагуу үйл ажиллагаа эрхлэх шийдвэр гаргах;

29.1.12.жилийн цэвэр орлого хуваарилах, алдагдал нөхөх талаар шийдвэр гаргах;

29.1.13.нөөц сангийн хөрөнгийн хэмжээг Хорооноос тогтоосон хэмжээнээс багагүй байхаар тогтоох, алдагдлыг нөхөх талаар шийдвэр гаргах;

29.1.14.тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн үйл ажиллагааны тайланг хэлэлцэх;

29.1.15.өөрчлөн байгуулах, татан буулгах шийдвэр гаргах;

29.1.16.энэ хууль, дүрэмд заасан бусад.

30 дугаар зүйл.Бүх гишүүдийн хурлын ирц, хурлын шийдвэр

30.1.Санхүүгийн хоршоо 100 болон түүнээс доош гишүүнтэй бол нийт гишүүний 50-аас доошгүй хувь, 101-ээс 1000 гишүүнтэй бол нийт гишүүний 20-оос доошгүй хувь, 1001 болон түүнээс дээш гишүүнтэй бол нийт гишүүний 15-аас доошгүй хувь оролцсоноор бүх гишүүдийн хурал хүчин төгөлдөр болно.

30.2.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл энэ хуулийн 27.1-д заасан хугацаанд бүх гишүүдийн ээлжит хурлыг зарлан хуралдуулаагүй тохиолдолд бүх гишүүдийн хурал хуралдуулахаас бусад бүрэн эрх дуусгавар болно.

30.3.Бүрэн эрх дуусгавар болсон өдрөөс хойш тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн байгуулсан гэрээ, хэлцэл хүчин төгөлдөр бус байна.

30.4.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн бүх гишүүдийн хурал хуралдуулахаас бусад бүрэн эрх дуусгавар болсныг Хороо нийтэд мэдээлнэ.

30.5.Бүх гишүүдийн хурлын ирц энэ хуулийн 30.1-д заасан хувьд хүрээгүй бол тухайн хурлыг хүчин төгөлдөр бус гэж үзэн хойшлуулж, дахин хуралдах өдрийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл товлох бөгөөд энэ тохиолдолд хойшлогдсон хурлаар хэлэлцэх асуудлыг өөрчлөхийг хориглоно.

30.6.Санхүүгийн хоршоо 100 болон түүнээс доош гишүүнтэй бол нийт гишүүдийн 40-өөс доошгүй хувь, 101-ээс 1000 гишүүнтэй бол нийт гишүүдийн 15-аас доошгүй хувь, 1001 болон түүнээс дээш гишүүнтэй бол нийт гишүүдийн 10-аас доошгүй хувь оролцсоноор энэ хуулийн 30.5-д заасны дагуу хойшлогдсон бүх гишүүдийн хурал хүчин төгөлдөр болно.

30.7.Энэ хуулийн 30.5-д заасны дагуу хойшлогдсон бүх гишүүдийн хурлыг ажлын 20 өдрийн дотор хуралдуулах бөгөөд уг хурал хуралдахаас 7-оос доошгүй ажлын өдрийн өмнө бүх гишүүдийн хурал болох газар, өдөр, цагийг дахин мэдээлнэ.

30.8.Энэ хуулийн 30.5-д заасны дагуу хүчин төгөлдөр бус гэж үзсэн бүх гишүүдийн хуралд ирүүлсэн саналыг хойшлогдсон хурлын ирц, санал хураалтын дүнд оруулан тооцно.

30.9.Хойшлогдсон бүх гишүүдийн хурал энэ хуулийн 30.7-д заасан хугацаанд хуралдаж чадаагүй бол хурал шинээр зарлах бөгөөд ирцийг энэ хуулийн 30.1-д зааснаар тооцно.

30.10.Оруулсан хувь хөрөнгийн хэмжээнээс үл хамаарч гишүүн бүр саналын нэг эрхтэй байна.

30.11.Бүх гишүүдийн хурлын шийдвэрийг хуралд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар гаргана. Бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр тогтоол хэлбэртэй байх ба шийдвэрт тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, эсхүл хурлыг удирдсан гишүүн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

30.12.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг нууц санал хураалтын үндсэн дээр сонгох ба бусад асуудлыг дүрэмд заасан санал хураах журмын дагуу шийдвэрлэнэ.

30.13.Гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас бүх гишүүдийн хуралд оролцох боломжгүй бол саналаа бичгээр ирүүлж болно.

31 дүгээр зүйл.Бүх гишүүдийн хурлын дэг, хурлын тэмдэглэл

31.1.Бүх гишүүдийн хурлыг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, даргын эзгүйд түүний томилсон тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүн удирдана. Хяналтын зөвлөлийн шийдвэрээр хуралдуулж буй бүх гишүүдийн хурлыг хяналтын зөвлөлийн дарга, түүний эзгүйд хяналтын зөвлөлийн даргын томилсон хяналтын зөвлөлийн гишүүн удирдана.

31.2.Саналын эрхтэй гишүүн бүрд бүх гишүүдийн хурлын зарыг албан ёсоор хүргэх ба зарыг хэрхэн хүргэсэн талаар хуралд оролцож буй гишүүдэд танилцуулна.

31.3.Бүх гишүүдийн хурлаас хурлын нарийн бичгийн дарга, тооллогын комиссыг сонгоно.

31.4.Бүх гишүүдийн хурлын үйл ажиллагааг хурлын тэмдэглэлээр баталгаажуулж, дараах мэдээллийг тусгана:

31.4.1.бүх гишүүдийн хурал болсон он, сар, өдөр, газар, хугацаа;

31.4.2.бүх гишүүдийн хурлын ирц;

31.4.3.энэ хуулийн 31.3-т заасан гишүүдийн овог, нэр, сонгосон саналын хувь;

31.4.4.бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцсэн асуудал;

31.4.5.бүх гишүүдийн хурлын санал хураалтын арга, хэлбэр;

31.4.6.хурлаар хэлэлцсэн асуудалд өгсөн зөвшөөрсөн, татгалзсан, түдгэлзсэн саналын тоог асуудал тус бүрээр.

31.5.Бүх гишүүдийн хурлын тэмдэглэлд хурлын нарийн бичгийн дарга, тооллогын комиссын нэг гишүүн болон энэ хуулийн 31.1-д заасны дагуу хурал удирдсан гишүүн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

32 дугаар зүйл.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл

32.1.Бүх гишүүдийн хурлын чөлөөт цагт санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг тэргүүлэгчдийн зөвлөл удирдаж, үйл ажиллагааг бүх гишүүдийн хуралд тайлагнана.

32.2.Бүх гишүүдийн хурлаас тэргүүлэгчдийн зөвлөлийг гурваас доошгүй сондгой тооны гишүүнтэй сонгоно.

32.3.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүнээр дор дурдсан шаардлагыг хангасан гишүүнийг сонгоно:

32.3.1.зээл, батлан даалт, гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн өргүй;

32.3.2.ял шийтгэлгүй;

32.3.3.эрүүгийн хуульд заасан авлига, албан тушаал, эдийн засгийн болон терроризм, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх, тэдгээрийг санхүүжүүлэх, хуурамч баримт бичиг үйлдэх, ашиглах гэмт хэрэгт эрүүгийн хариуцлага хүлээж байгаагүй;

32.3.4.хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний актыг зөрчсөн үйлдэлд оногдуулсан зөрчлийн шийтгэлтэй холбогдох торгууль, бусдад учруулсан хохирлыг төлсөн;

32.3.5.сүүлийн гурван жилийн хугацаанд санхүүгийн үйлчилгээ эрхэлж байгаад дампуурсан, эсхүл зөвшөөрөл эзэмшигч хүсэлт гаргаснаас бусад тохиолдлоор зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон хуулийн этгээдийн төлөөлөн удирдах, эсхүл тэргүүлэгчдийн зөвлөл, гүйцэтгэх удирдлагын албан тушаал эрхлээгүй;

32.3.6.тухайн сонгуульт ажлыг хашихыг бусад хууль тогтоомжоор хязгаарлаагүй.

32.4.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүдээс олонхийн санал авсан гишүүнийг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн даргаар сонгоно.

32.5.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүдийн гуравны нэгээс доошгүй хувь банк, санхүү, эдийн засаг, эрх зүйн мэргэжилтэй байна.

32.6.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүн сонгогдсоноос хойш 6 сарын дотор Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн сургалтад хамрагдана.

32.7.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, гишүүн хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан байхыг хориглоно.

32.8.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа гурав хүртэл жил байх бөгөөд Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй санхүүгийн хоршооны хувьд дараалан хоёроос дээш удаа, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй санхүүгийн хоршооны хувьд дараалан гурваас дээш удаа сонгохгүй. Дараагийн тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүнийг сонгох хүртэл хугацаанд өмнөх гишүүний бүрэн эрх хадгалагдана.

32.9.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийг нөөц гишүүнтэй сонгоно.

33 дугаар зүйл.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн шийдвэр

33.1.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл сард нэгээс доошгүй удаа хуралдана. Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хуралд гишүүдийн олонх оролцсоноор хүчин төгөлдөр болно. Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хурлыг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, даргын эзгүйд түүний томилсон тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүн удирдана.

33.2.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн шийдвэрийг хуралд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар гаргана. Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн шийдвэр тогтоол хэлбэртэй байх ба тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, эсхүл хурал удирдсан гишүүн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

33.3.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хурлын үйл ажиллагааг тэмдэглэлээр баталгаажуулах бөгөөд тэмдэглэлд хуралд оролцсон гишүүн бүр гарын үсэг зурж, тэмдэглэлийн үнэн зөвийг тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга, эсхүл хурлыг удирдсан гишүүн хариуцна. Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн аль нэг гишүүн хурлын тэмдэглэлд гарын үсэг зурахаас татгалзсан бол энэ тухай бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр тайлбар гаргана.

33.4.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралд оролцох боломжгүй тохиолдолд хэлэлцэх асуудалтай урьдчилан танилцаж бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр санал өгч болно. Энэ тохиолдолд гишүүнийг хуралд оролцсонд тооцно.

33.5.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн хуралд гурван удаа хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр оролцоогүй, эсхүл санхүүгийн хоршоонд хугацаа хэтэрсэн зээлийн өртэй, энэ хууль,

санхүүгийн хоршооны дүрмээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй гишүүний эрхийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл түдгэлзүүлнэ.

33.6.Бүрэн эрхийг нь түдгэлзүүлсэн тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүнийг нөхөн сонгох хүртэл нөөц гишүүн ажиллана.

33.7.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүн ажил үүргийн хүрээнд авсан мэдээллийн нууцлалыг чандлан хадгалах үүрэгтэй.

33.8.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл болон дарга, гишүүний бүрэн эрх, хэрэгжүүлэх чиг үүргийг санхүүгийн хоршооны дүрмээр нарийвчлан тогтооно.

33.9.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл санхүүгийн хоршооны өдөр тутмын үйл ажиллагаанд оролцохгүй.

34 дүгээр зүйл.Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн бүрэн эрх

34.1.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл дараах бүрэн эрхтэй байна:

34.1.1.санхүүгийн хоршоог хөгжүүлэх бодлого, үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулж бүх гишүүдийн хурлаар батлуулах, биелэлтэд хяналт тавих;

34.1.2.хууль, санхүүгийн хоршооны дүрэм, журмын хэрэгжилтийг хангуулах;

34.1.3.үйл ажиллагаанд мөрдөх зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хангаж байгаа эсэхэд хяналт тавих;

34.1.4.хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагааны журам батлах, хүү тогтоох;

34.1.5.нягтлан бодох бүртгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хөтлүүлж, жилийн санхүүгийн тайланг хяналтын зөвлөл болон бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцүүлэх;

34.1.6.жилийн цэвэр орлогоос алдагдлыг нөхөх, нөөцийн сан бүрдүүлэх, гишүүний хувь хөрөнгөд ногдох хувь хэмжээний талаар санал боловсруулж бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцүүлэн батлуулах;

34.1.7.жил, улирлын санхүүгийн тайлан болон урьдчилсан тооцоогоор үүсэж болзошгүй алдагдлыг нөөцийн сангаас нөхөх боломжгүй, эсхүл санхүү, төлбөрийн чадвар муудсан, өөрийн хөрөнгөгүй болсон бол Хороонд мэдэгдэж, бүх гишүүдийн хурлаар нэн даруй хэлэлцүүлэх;

34.1.8.бүх гишүүдийн хурлаас баталсан жилийн төсвийн зарцуулалтад хяналт тавих;

34.1.9.сүүлийн улирлын санхүүгийн тайлангийн нийт активын 10 хувиас дээш хэмжээтэй нэг буюу хоорондоо шууд хамаарал бүхий хэд хэдэн хэлцэл хийх шийдвэр гаргах, ашиг сонирхлын зөрчил бүхий үйлдэлтэй холбоотой асуудлыг шийдвэрлэх;

34.1.10.тогтворжуулалтын сангаас санхүүгийн туслалцаа авах тухай шийдвэр гаргах;

34.1.11.бүх гишүүдийн хурлыг зарлан хуралдуулах бэлтгэл ажлыг зохион байгуулах;

34.1.12.гишүүн элсүүлэх, идэвхгүй гишүүнд тооцох, хасах;

34.1.13.энэ хуулийн 20 дугаар зүйлд заасан этгээдтэй зохих журмын дагуу тооцоо хийх;

34.1.14.гишүүдийн тоо хуулиар тогтоосон доод хэмжээнд хүрэхгүй болсон тохиолдолд энэ талаар Хороонд мэдэгдэж, зохих арга хэмжээг авах;

34.1.15.зээлийн хороо байгуулах, гишүүдийг томилох, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

34.1.16.гүйцэтгэх захирлыг томилох, гэрээ байгуулах, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

34.1.17.зээлийн хорооны гишүүн, гүйцэтгэх захирлын үйл ажиллагааны талаар гишүүдээс гаргасан гомдол, саналыг хэлэлцэх;

34.1.18.хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтанд зээл олгох зөвшөөрөл олгох, зээлийн гэрээний хэрэгжилтэд хяналт тавих;

34.1.19.төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг хангах зорилгоор Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв, банк, санхүүгийн байгууллага, эсхүл төсөл, хөтөлбөрийн хүрээнд богино хугацаатай хөрөнгийн эх үүсвэрийг зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтэд заасан хэмжээнээс хэтрүүлэхгүй авах шийдвэр гаргах;

34.1.20.хууль, дүрэмд заасан бусад.

35 дугаар зүйл.Хяналтын зөвлөл

35.1.Хяналтын зөвлөл санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг хэрэгжүүлж, бүх гишүүдийн хуралд ажлаа тайлагнана.

35.2.Бүх гишүүдийн хурлаас хяналтын зөвлөлийг гурваас доошгүй сондгой тооны гишүүнтэй сонгоно.

35.3.Хяналтын зөвлөлийн гишүүнд энэ хуулийн 32.3, 33.5, 33.6-д заасан шаардлага нэгэн адил хамаарна.

35.4.Хяналтын зөвлөлийн гишүүдээс олонхийн санал авсан гишүүнийг хяналтын зөвлөлийн даргаар сонгоно.

35.5.Хяналтын зөвлөлийн гишүүн тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан байхыг хориглоно.

35.6.Хяналтын зөвлөлийн гишүүний бүрэн эрхийн хугацаа гурав хүртэл жил байх бөгөөд Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй санхүүгийн хоршооны хувьд дараалан хоёроос дээш удаа, орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй санхүүгийн хоршооны хувьд дараалан гурваас дээш удаа сонгохгүй. Дараагийн хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг сонгох хүртэл хугацаанд өмнөх гишүүний бүрэн эрх хадгалагдана.

35.7.Хяналтын зөвлөлийг нөөц гишүүнтэй сонгоно.

36 дугаар зүйл.Хяналтын зөвлөлийн шийдвэр

36.1.Хяналтын зөвлөл улиралд хоёроос доошгүй удаа хуралдана. Хяналтын зөвлөлийн хурал гишүүдийн олонх оролцсоноор хүчин төгөлдөр болно. Хяналтын зөвлөлийн хурлыг хяналтын зөвлөлийн дарга, даргын эзгүйд түүний томилсон хяналтын зөвлөлийн гишүүн удирдана.

36.2.Тэргүүлэгчдийн, эсхүл хяналтын зөвлөлийн гишүүдийн олонх хяналтын зөвлөлийг хуралдуулах тухай санал гаргасан, эсхүл хяналтын зөвлөлийн дарга шаардлагатай гэж үзсэн тохиолдолд хяналтын зөвлөлийн хурлыг зарлан хуралдуулж болно.

36.3.Хяналтын зөвлөлийн шийдвэрийг хуралд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар гаргана. Хяналтын зөвлөлийн шийдвэр тогтоол хэлбэртэй байх ба хяналтын зөвлөлийн дарга, эсхүл хурал удирдсан гишүүн гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

36.4.Хяналтын зөвлөлийн хурлын үйл ажиллагааг тэмдэглэлээр баталгаажуулах бөгөөд тэмдэглэлд хуралд оролцсон гишүүн бүр гарын үсэг зурж, тэмдэглэлийн үнэн зөвийг хяналтын зөвлөлийн дарга, эсхүл хурал удирдсан гишүүн хариуцна. Хяналтын зөвлөлийн аль нэг гишүүн хурлын тэмдэглэлд гарын үсэг зурахаас татгалзсан бол энэ тухай бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр тайлбар гаргана.

36.5.Хяналтын зөвлөлийн гишүүн хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас хуралд оролцох боломжгүй тохиолдолд хэлэлцэх асуудалтай урьдчилан танилцаж бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр санал өгч болно. Энэ тохиолдолд гишүүнийг хуралд оролцсонд тооцно.

36.6.Хяналтын зөвлөлийн хуралд гурван удаа хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр оролцоогүй, эсхүл санхүүгийн хоршоонд хугацаа хэтэрсэн зээлийн өртэй, хууль, санхүүгийн хоршооны дүрмээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй гишүүний эрхийг хяналтын зөвлөл түдгэлзүүлнэ.

36.7.Бүрэн эрхийг түдгэлзүүлсэн хяналтын зөвлөлийн гишүүнийг нөхөн сонгох хүртэл нөөц гишүүн ажиллана.

36.8.Хяналтын зөвлөлийн гишүүн ажил үүргийн хүрээнд авсан мэдээллийн нууцлалыг чандлан хадгалах үүрэгтэй.

36.9.Хяналтын зөвлөл болон гишүүний бүрэн эрх, хэрэгжүүлэх чиг үүргийг санхүүгийн хоршооны дүрмээр нарийвчлан тогтооно.

37 дугаар зүйл.Хяналтын зөвлөлийн бүрэн эрх

37.1.Хяналтын зөвлөл дараах бүрэн эрхтэй:

37.1.1.тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хороо, гүйцэтгэх захирлын үйл ажиллагаа хууль, журам, санхүүгийн хоршооны дүрэмд нийцэж байгаа эсэхэд хяналт тавих, Хороо, бүх гишүүдийн хурал, тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлөөс өгсөн үүрэг даалгавар, шийдвэрийн биелэлтийг хангуулах;

37.1.2.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаатай холбоотой шаардлагатай баримт бичиг, тайлан, мэдээлэлтэй танилцах;

37.1.3.санхүүгийн хоршооны бодлогын хэрэгжилт, санхүүгийн үйл ажиллагаанд дүн шинжилгээ хийх, зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийн биелэлтэд хяналт тавих, дүгнэлт гаргаж бүх гишүүдийн хуралд танилцуулах;

37.1.4.жилийн санхүүгийн тайлангийн цэвэр орлого хуваарилалт, алдагдлыг нөхөх зэрэг асуудлаар санал дүгнэлт гаргаж, бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцүүлэх;

37.1.5.гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрхийг түдгэлзүүлэх тухай саналыг тэргүүлэгчдийн зөвлөлд танилцуулах, тэргүүлэгчдийн зөвлөл хуралдах боломжгүй бол гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрхийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл хуралдах хүртэл хугацаанд түдгэлзүүлэх;

37.1.6.шаардлагатай гэж үзвэл бүх гишүүдийн ээлжит бус хурлыг зарлан хуралдуулах;

37.1.7.тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хороо, гүйцэтгэх захирлын үйл ажиллагаа хууль бус, санхүүгийн хоршоо, гишүүдийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхөөр бол уг үйл ажиллагааг таслан зогсоох, гаргасан шийдвэрийг хүчингүй болгох, залруулга хийхийг шаардах;

37.1.8.хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний акт, санхүүгийн хоршооны дүрэм, журмыг зөрчсөн тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хорооны дарга болон

гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтанд сануулга өгөх, шаардлагатай гэж үзвэл эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтанд зохих хариуцлага тооцуулах санал хүргүүлэх;

37.1.9.тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хорооны дарга болон гишүүн, гүйцэтгэх захирал болон ажилтанд зээл олгох ажиллагаанд хяналт тавих;

37.1.10.хяналтын зөвлөл, эрх бүхий бусад байгууллагын эрх хэмжээнийхээ хүрээнд гаргасан шийдвэрийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хорооны гишүүн, гүйцэтгэх захирал болон ажилтан биелүүлээгүйгээс санхүүгийн хоршоо, гишүүдэд хохирол учруулсан бол уг асуудлаар санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс шүүхэд нэхэмжлэл гаргах;

37.1.11.тэргүүлэгчдийн зөвлөл, зээлийн хорооны хуралд саналын эрхгүй оролцох;

37.1.12.жилийн санхүүгийн тайланг баталгаажуулах аудитын байгууллагыг сонгох;

37.1.13.хуульд заасан тохиолдолд санхүүгийн тайланг хянах;

37.1.14.шаардлагатай гэж үзвэл хөндлөнгийн шинжээчийг ажиллуулах;

37.1.15.санхүүгийн хоршооны дотоод ил тод байдал, энэ хууль болон санхүүгийн хоршооны дүрмийн хэрэгжилт, санхүүгийн болон бусад эрхлэх үйл ажиллагаа, санхүүгийн байдал, зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хэрхэн хангаж байгаа талаарх дүгнэлтийг бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцүүлэх;

37.1.16.санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон бусад.

38 дугаар зүйл.Зээлийн хороо

38.1.Санхүүгийн хоршоо зээлийн хороотой байна. Зээлийн хороо үйл ажиллагаагаа тэргүүлэгчдийн зөвлөлд тайлагнана.

38.2.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл зээлийн хороог гурваас доошгүй сондгой тооны гишүүнтэй байгуулна.

38.3.Зээлийн хорооны гишүүнд энэ хуулийн 32.3, 32.5, 32.6-д заасан шаардлага нэгэн адил хамаарна.

38.4.Зээлийн хорооны гишүүдээс олонхийн санал авсан гишүүнийг зээлийн хорооны даргаар сонгоно.

38.5.Зээлийн хорооны гишүүн тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн байхыг хориглоно.

39 дүгээр зүйл.Зээлийн хорооны шийдвэр

39.1.Зээлийн хорооны хуралдах хугацааг санхүүгийн хоршооны дүрэмд нарийвчлан заана. Зээлийн хорооны хуралд гишүүдийн олонх оролцсоноор хүчин төгөлдөр болно.

39.2.Зээлийн хороо шийдвэрээ хуралд оролцсон гишүүдийн олонхийн саналаар гаргах ба тухайн шийдвэрт дэмжсэн санал өгсөн гишүүд гарын үсэг зурж баталгаажуулна.

39.3.Зээлийн хорооны гишүүн ажил үүргийн хүрээнд авсан мэдээллийн нууцлалыг хадгалах үүрэгтэй.

39.4.Зээлийн хороо болон гишүүний бүрэн эрх, хэрэгжүүлэх чиг үүргийг санхүүгийн хоршооны дүрмээр нарийвчлан тогтооно.

40 дүгээр зүйл.Зээлийн хорооны бүрэн эрх

40.1.Зээлийн хороо дараах бүрэн эрхтэй:

40.1.1.санхүүгийн хоршооны дүрмээр олгосон эрх хэмжээний хүрээнд зээл авахаар ирүүлсэн хүсэлтийг хүлээн авах, хянах, олгох эсэх асуудлыг шийдвэрлэх;

40.1.2.зээлийн эргэн төлөлтөд хяналт тавих;

40.1.3.шаардлагатай гэж үзвэл бүх гишүүдийн хурлыг хуралдуулах болон бусад асуудлаар тэргүүлэгчдийн зөвлөлд санал хүргүүлэх;

40.1.4.хууль болон санхүүгийн хоршооны дүрмээр тогтоосон бусад.

41 дүгээр зүйл.Гүйцэтгэх захирал

41.1.Гүйцэтгэх захирал санхүүгийн хоршооны дүрэм болон тэргүүлэгчдийн зөвлөлтэй байгуулсан гэрээнд заасан эрх хэмжээний хүрээнд өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдан зохион байгуулна.

41.2.Гүйцэтгэх захиралд энэ хуулийн 32.3, 32.5, 32.6-д заасан шаардлага нэгэн адил хамаарна.

41.3.Хууль болон санхүүгийн хоршооны дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол тэргүүлэгчдийн зөвлөл зөвшөөрсөн тохиолдолд гүйцэтгэх захирал өөр аж ахуйн нэгжид давхар ажиллаж болно.

41.4.Санхүүгийн хоршооны гүйцэтгэх захирал бусад санхүүгийн хоршоонд давхар ажиллахыг хориглоно.

41.5.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн дарга, гишүүн гүйцэтгэх захирлаар ажиллахыг хориглоно.

41.6.Санхүүгийн хоршооны дүрэмд өөрөөр заагаагүй бол гүйцэтгэх захирал тухайн санхүүгийн хоршооны гишүүн биш байж болно.

41.7.Гүйцэтгэх захирал тэргүүлэгчдийн зөвлөлтэй байгуулсан гэрээний үндсэн дээр үйл ажиллагаа явуулж, тэргүүлэгчдийн зөвлөлд ажлаа тайлагнана.

41.8.Гүйцэтгэх захиралтай тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн дарга гэрээ байгуулж, гэрээнд эрх, үүрэг, хариуцлагын хэмжээ, хязгаар, хариуцлагаас чөлөөлөх үндэслэл, цалин, урамшуулал болон харилцан тохиролцсон бусад зүйлийг тусгана.

42 дугаар зүйл.Гүйцэтгэх захирлын бүрэн эрх

42.1.Гүйцэтгэх захирал дараах бүрэн эрхтэй:

42.1.1.тэргүүлэгчдийн зөвлөлөөс олгосон эрх хэмжээний хүрээнд хэлцэл хийх, гэрээ байгуулах, санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс итгэмжлэлгүйгээр үйл ажиллагаа явуулах;

42.1.2.бүх гишүүдийн хурал, тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлөөс гаргасан шийдвэрийг хэрэгжүүлэх;

42.1.3.санхүүгийн хоршооны дүрмээр олгосон эрх хэмжээний хүрээнд зээл авахаар ирүүлсэн хүсэлтийг хүлээн авах, хянах, олгох эсэх асуудлыг шийдвэрлэх, зээлийн гэрээ байгуулах;

42.1.4.ажилтныг томилох, гэрээ байгуулах болон хэрэгжилтэд хяналт тавих, ажлаас чөлөөлөх, халах;

42.1.5.сүүлийн улирлын санхүүгийн тайлангаар баталгаажсан нийт активын 10 хувиас доош хэмжээтэй нэг буюу хоорондоо шууд хамаарал бүхий хэд хэдэн хэлцэл хийх шийдвэр гаргах;

42.1.6.энэ хуулийн 34.1.7-д заасан нөхцөл байдал бий болсон тохиолдолд энэ талаар тэргүүлэгчдийн зөвлөл болон Хороонд нэн даруй мэдэгдэж, цаашид авах арга хэмжээний талаар санал гаргах;

42.1.7.ажил үүргийн хүрээнд авсан мэдээллийн нууцлалыг хадгалах;

42.1.8.хууль, санхүүгийн хоршооны дүрэм болон гэрээнд заасан бусад.

43 дугаар зүйл.Урамшуулал, зардлыг нөхөн олгох

43.1.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүнд цалин олгохгүй бөгөөд урамшуулал, сонгуульт үүрэгтэй холбогдон гарсан зардлыг нөхөн олгож болно.

43.2.Энэ хуулийн 43.1-д заасан урамшуулал, зардлын мэдээлэл ил тод байна. Урамшуулал болон зардлын мэдээллийг гишүүн бүрээр бүх гишүүдийн ээлжит хуралд танилцуулна.

44 дүгээр зүйл.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтны хүлээх үүрэг

44.1.Бүх гишүүдийн хурал, эсхүл эрх бүхий албан тушаалтны гаргасан шийдвэр хууль бус, санхүүгийн хоршоо болон гишүүдэд хохирол учруулж болзошгүй талаар тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан мэдсэн бол уг асуудлын талаар шийдвэр, хурлын тэмдэглэл болон бусад боломжит баримт бичигт тусгаж баримтжуулан ажлын таван өдрийн дотор томилсон этгээдэд болон Хороонд бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

44.2.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан санхүүгийн хоршооны мэдээллийг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд гуравдагч этгээдэд задруулахгүй, ашиг сонирхлын зөрчлөөс ангид байх, урьдчилан сэргийлэх үүрэгтэй.

45 дугаар зүйл.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтны хүлээх хариуцлага

45.1.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан санхүүгийн хоршооны хөрөнгийг хувийн хэрэгцээнд ашигласан, эсхүл түүний буруутай үйл ажиллагааны улмаас санхүүгийн хоршоонд хохирол учруулсан бол буруутай этгээд хувийн хөрөнгөөр хариуцлага хүлээнэ.

45.2.Энэ хуулийн 45.1-д заасан этгээд санхүүгийн хоршоонд учруулсан хохирлыг нөхөн төлөхөөс зайлсхийх зорилгоор, эсхүл хууль бус үйлдлээ халхавчлах үүднээс олсон орлого, эд хөрөнгийг бусдын өмчлөлд, эсхүл хамтран өмчлөх дундын эд хөрөнгөд шилжүүлсэн нь нотлогдвол тэр хэмжээгээр тухайн эд хөрөнгөөс төлбөр гаргуулна.

45.3.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан нь бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр, тус бүрийн дээд шатны байгууллага, албан тушаалтны гаргасан шийдвэр санхүүгийн хоршоо болон гишүүдэд хохирол учруулж болзошгүйг мэдэж байсан, эсхүл мэдэх боломжтой байсан боловч уг шийдвэрийг хэрэгжүүлснээс үүссэн хохирлыг нөхөн төлөх хариуцлагаас чөлөөлөгдөхгүй.

45.4.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан хууль бус, санхүүгийн хоршоо болон гишүүдэд хохирол учруулж болзошгүй гэж үзсэн шийдвэрийг эс зөвшөөрсөн, тухайн шийдвэр гарахад

оролцоогүй, эсхүл эсрэг санал өгсөн нь баримтаар нотлогдвол учирсан хохирлыг хариуцахгүй.

46 дугаар зүйл.Ашиг сонирхлын зөрчил бүхий үйлдэл

46.1.Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан санхүүгийн хоршоонд эрхэлж буй албан тушаалаас хамааран үйлчилгээ авахад давуу байдал эдлэхгүй.

46.2.Санхүүгийн хоршооны тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, болон гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан, гишүүн өөрт, эсхүл тэдгээрийн нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд ашигтай буюу илт давуу байдал тогтоох зорилгоор хийсэн, санхүүгийн хоршооны эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөх үйлдэл, эс үйлдэхүй илэрвэл тухайн этгээд тэргүүлэгчдийн зөвлөлд бичгээр мэдэгдэж, уг асуудлаар шийдвэр гаргах, гэрээ, хэлцэл байгуулахаас татгалзах үүрэгтэй.

46.3.Энэ хуулийн 46.2-т заасныг зөрчиж хийсэн ашиг сонирхлын зөрчил бүхий шийдвэр, гэрээ, хэлцэл хүчин төгөлдөр бус байна.

46.4.Энэ хуулийн 46.2-т заасан үйлдэл, эс үйлдэхүйн улмаас санхүүгийн хоршоонд учирсан хохирлыг гэм буруутай этгээд бүрэн хариуцна.

ДОЛДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ГИШҮҮНИЙ ХУВЬ ХӨРӨНГӨ, САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, АУДИТ, ТАТВАР

47 дугаар зүйл.Гишүүний оруулах хувь хөрөнгө, жилийн цэвэр орлогоос хувь хүртэх

47.1.Санхүүгийн хоршооны нэг гишүүний оруулж болох хувь хөрөнгийн дээд хэмжээ нийт гишүүний оруулсан хувь хөрөнгийн 10 хувиас хэтрэхгүй байна.

47.2.Санхүүгийн хоршооны тайлант жилийн цэвэр орлогоос нөөцийн санг бүрдүүлсний дараа гишүүнд ногдох хувийг хуваарилж болно.

47.3.Ногдох хувь олгох эсэхийг жил бүр бүх гишүүдийн хурлаар хэлэлцэж шийдвэрлэнэ.

47.4.Санхүүгийн хоршоо хувь хөрөнгийн бүртгэлийг хөтөлж, хагас, бүтэн жилээр Хороонд ирүүлнэ.

48 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны идэвхгүй гишүүн

48.1.Дараах үндэслэлээр идэвхгүй гишүүнд тооцно:

48.1.1.гишүүн дараалсан 12 сарын хугацаанд санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд оролцоогүй;

48.1.2.хуримтлал үүсгэх үүргээ биелүүлээгүй.

48.2.Тэргүүлэгчдийн зөвлөл идэвхгүй гишүүнээр тооцох тухай шийдвэр гаргахаас өмнө тухайн гишүүнд бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэнэ.

48.3.Энэ хуулийн 48.2-т заасан мэдэгдлийг хүлээн авах боломжтой байсан, эсхүл хүлээн авсан боловч ажлын 10 өдрийн дотор хариу тайлбар ирүүлээгүй гишүүнийг тэргүүлэгчдийн зөвлөл идэвхгүй гишүүнд тооцно.

48.4.Идэвхгүй гишүүний оруулсан хувь хөрөнгө, хадгаламжийн үлдэгдэл, тухайн жилийн цэвэр орлогоос хүртэх ногдох хувь, хүүгийн төлбөр зэргийн мэдээллийг санхүүгийн тайлан, мэдээнд тусгана.

48.5.Идэвхгүй гишүүнтэй хийх төлбөр тооцоог энэ хуулийн 20 дугаар зүйлд заасны дагуу хийж гүйцэтгэнэ.

48.6.Энэ хуулийн 48.3-т заасны дагуу идэвхгүй гишүүнд тооцох тухай тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн шийдвэр гарсан өдрөөс хойш тухайн гишүүний хувь хөрөнгөд ногдох хувь хуваарилахгүй.

48.7.Идэвхгүй гишүүнд тооцсоноос хойш 6 сарын дараа гишүүнийг хасах шийдвэр гаргана.

49 дүгээр зүйл. Санхүүгийн тайлан

49.1.Санхүүгийн хоршоо санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартыг дагаж мөрдөнө.

49.2.Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлт, дансны жагсаалт, маягт нь санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандарт болон санхүү, бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Хорооны хамтран баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн журам, зааварт нийцсэн байна.

49.3.Санхүү, бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Хороо хамтран санхүүгийн хоршооны активыг ангилах, эрсдэлийн сан байгуулж, зарцуулах, нягтлан бодох бүртгэлийн журам батална.

49.4.Санхүүгийн хоршоо нягтлан бодох бүртгэлийн баримт, санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 11.1-д заасан хугацаагаар хадгална.

49.5.Санхүүгийн тайлан Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1-д заасан бүрэлдэхүүнтэй байна.

49.6.Санхүүгийн хоршоо зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийн тайлан, санхүүгийн тайланг улирал бүрийн дараа сарын 10-ны өдрийн дотор, жилийн эцсийн тайланг дараа оны эхний сарын 10-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ.

49.7.Санхүүгийн тайлан дахь үзүүлэлт, тоон мэдээлэл буруу, алдаатай, холбогдох журмыг зөрчсөн эсэхэд Хороо хяналт тавьж зөрчлийг арилгах, залруулга хийхийг санхүүгийн хоршооноос шаардаж, биелэлтэд хяналт тавина.

49.8.Хороо санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайлантай холбогдсон нэмэлт баримтыг шаардах эрхтэй.

50 дугаар зүйл. Санхүүгийн тайланг баталгаажуулах

50.1.Санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайланг Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу аудитын үйл ажиллагаа эрхлэх зөвшөөрөл бүхий байгууллагаар, эсхүл Хорооны хүлээн зөвшөөрсөн олон улсад нэр хүнд бүхий аудитын байгууллагаар жилд нэгээс доошгүй удаа баталгаажуулна.

50.2.Аудитаар баталгаажуулсан жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг дараах баримт бичгийн хамт дараа оны 4 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ:

50.2.1.аудитын дүгнэлт;

50.2.2.санхүүгийн жилийн үйл ажиллагааны тайлан, холбогдох тодруулга, тайлбар;

50.2.3.холбогдох бусад баримт бичиг.

50.3.Энэ хуулийн 50.2-т заасан баримт бичгийн бүрдэл дутуу тохиолдолд санхүүгийн тайланг ирүүлээгүйд тооцно.

50.4.Аудитын байгууллага санхүүгийн хоршооны тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлд баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан, баримт бичгийн талаарх дүгнэлтийг танилцуулна.

50.5.Аудитын байгууллага дараах дүгнэлт гаргавал Хороонд ажлын гурван өдрийн дотор холбогдох мэдээллийг хүргүүлнэ:

50.5.1.төлбөрийн чадваргүй буюу төлбөрийн чадваргүй болж болзошгүй;

50.5.2.санхүүгийн хоршооны ажилтан санхүүгийн байдалд сөргөөр нөлөөлсөн, хууль тогтоомж зөрчсөн үйл ажиллагаанд оролцсон гэж үзсэн.

50.6.Санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайланг тусгай зөвшөөрөл олгосноос хойш 2 жилийн хугацаанд энэ хуулийн 50.1-д заасан аудитын байгууллагаар баталгаажуулахгүй байж болох бөгөөд энэ тохиолдолд санхүүгийн тайланг хяналтын зөвлөл хянана. Хянасан санхүүгийн тайланг холбогдох баримт бичгийн хамт энэ хуулийн 50.2-т заасан хугацаанд Хороонд ирүүлнэ.

51 дүгээр зүйл.Татвар

51.1.Санхүүгийн хоршоо аж ахуйн нэгжийн орлогын албан татвараас чөлөөлөгдөнө.

НАЙМДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООДЫН НЭГДСЭН ТӨВ

52 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв

52.1.Монгол Улс санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн нэг төвтэй, “Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв” оноосон нэртэй байна.

52.2.Санхүүгийн хоршоо Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвд гишүүн болох үүрэгтэй.

52.3.Хороо нийт санхүүгийн хоршоодын 50-аас дээш хувийг гишүүнээр элсүүлж, улсын бүртгэлийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагад бүртгүүлсэн санхүүгийн хоршоог Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөр бүртгэнэ.

52.4.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн дүрэм үйл ажиллагааг зохицуулах үндсэн баримт бичиг байна.

52.5.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв бүх гишүүдийн хурал, тэргүүлэгчдийн зөвлөл, хяналтын зөвлөл, гүйцэтгэх алба гэсэн зохион байгуулалтын бүтэцтэй байна. Тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд бүсийн төлөөллийг тэнцвэртэй оруулна. Бүх гишүүдийн хурлаас зөвшөөрсөн тохиолдолд салбар, хороо байгуулж болно.

52.6.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн дүрэм, бүтэц, үйл ажиллагааны журам, түүнд оруулах нэмэлт, өөрчлөлтийг Хороо батламжилж, үйл ажиллагаанд хяналт тавина. Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн бүтэц, тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн гишүүнд тавих шаардлага санхүүгийн хоршоотой ижил байна.

52.7.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн үйл ажиллагаа, хөрөнгийг Хорооноос жилд нэгээс доошгүй удаа шалгана.

53 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн чиг үүрэг

53.1.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

53.1.1.санхүүгийн хоршооны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг үнэлж, гарч болзошгүй эрсдэлээс сэргийлэх, таслан зогсоох, хохирлыг багасгах чиглэлээр мэргэжил, арга зүйн зөвлөгөө өгөх, холбогдох

арга хэмжээ авах, шаардлагатай тохиолдолд зөрчлийн талаарх мэдээллийг Хороонд хүргүүлэх;

53.1.2.санхүүгийн хоршооны хүний нөөцийг бэлтгэх асуудлаар нэгдсэн бодлого боловсруулах, сургах, давтан сургах ажлыг зохион байгуулах;

53.1.3.санхүүгийн хоршоонд санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэх;

53.1.4.санхүүгийн хоршооны салбарын хөгжлийн бодлогыг тодорхойлох, хэрэгжүүлэх;

53.1.5.санхүүгийн хоршоонд тогтворжуулалтын туслалцаа үзүүлэх;

53.1.6.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн хөрөнгийг Хорооноос тогтоосон шаардлагад нийцүүлэн удирдах;

53.1.7.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг сайжруулах, хөгжүүлэх, үр ашгийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн төсөл, хөтөлбөрт оролцох, хэрэгжүүлэх;

53.1.8.санхүүгийн хоршооны салбарын хэмжээнд мэдээлэл технологийн нэгдсэн дэд бүтэц бий болгох, аюулгүй байдлыг хангах;

53.1.9.санхүүгийн хүндрэлээс гаргах урьдчилсан төлөвлөгөө амжилтгүй болсон санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулахад мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх;

53.1.10.дүрэмд заасан бусад.

53.2.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв нь үндсэн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх дараах сантай байна:

53.2.1.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд хяналт тавих, мэдээлэл солилцох чиг үүрэг бүхий мэдээллийн нэгдсэн сан;

53.2.2.тогтворжуулалтын сан.

53.3.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвийн хөрөнгө дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

53.3.1.санхүүгийн хоршооны оруулах хувь хөрөнгө;

53.3.2.хандив, тусламж;

53.3.3.зээл;

53.3.4.төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлэх зорилгоор олгосон санхүүжилт;

53.3.5.санхүүгийн хоршооны байршуулсан хадгаламж;

53.3.6.тогтворжуулалтын сангийн хөрөнгө;

53.3.7.хуулиар зөвшөөрсөн, дүрэмд заасан бусад эх үүсвэр.

54 дүгээр зүйл.Тогтворжуулалтын сан

54.1.Тогтворжуулалтын сангаас санхүүгийн хоршоонд эргэн төлөгдөх нөхцөлтэй санхүүгийн туслалцаа үзүүлнэ. Тогтворжуулалтын сангийн туслалцаа зээл хэлбэртэй байна.

54.2.Тогтворжуулалтын сан дараах хөрөнгөөс бүрдэнэ:

54.2.1.санхүүгийн хоршооноос төвлөрүүлэх хураамж;

54.2.2.тогтворжуулалтын сангийн сул хөрөнгийг удирдаж, хөрөнгө оруулалтаас бий болсон орлого;

54.2.3.тогтворжуулалтын сангаас туслалцаа үзүүлж, санхүүгийн хоршоонд олгосон зээлийн үндсэн төлбөр, хүүгийн орлого, өр төлбөрт авсан хөрөнгө;

54.2.4.хандив, тусламж;

54.2.5.дүрэмд заасан бусад.

54.3.Тогтворжуулалтын санд санхүүгийн хоршооноос төвлөрүүлэх хураамжийн хувь хэмжээ, төлөх хугацаа, сангийн данс байршуулах, санхүүжилт төвлөрүүлэх, сангийн хөрөнгийг шилжүүлэх, зарцуулах журам, сангийн хөрөнгийн доод хэмжээг Хороо тогтооно. Санхүүгийн хоршооноос тогтворжуулалтын санд төлсөн хураамжийг буцаан олгохгүй.

54.4.Тогтворжуулалтын сангийн үйл ажиллагаа, тайланд Хороо хяналт тавина. Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв тогтворжуулалтын сангийн бүрдүүлэлт, зарцуулалтын тайланг дараа оны 02 дугаар сарын 10-ны өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ.

55 дугаар зүйл.Тогтворжуулалтын сангаас санхүүгийн туслалцаа үзүүлэх

55.1.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төв санхүүгийн туслалцаа хүссэн санхүүгийн хоршооны хүсэлтийг хүлээн авч дараах хяналтыг хэрэгжүүлнэ:

55.1.1.санхүүгийн хоршооны эрсдэлийн түвшин, төлбөрийн чадварыг үнэлж, тодорхойлох;

55.1.2.санхүүгийн хоршооны зээл, хадгаламжийн багц болон удирдлага, үйл ажиллагааг үнэлж, дүгнэлт өгөх.

55.2.Тогтворжуулалтын сан дараах нөхцөл бүрдсэн санхүүгийн хоршоонд санхүүгийн туслалцаа үзүүлнэ:

55.2.1.санхүүгийн хоршоо санхүүгийн хүндрэлд орсон;

55.2.2.санхүүгийн хоршоог санхүүгийн хүндрэлээс гаргах урьдчилсан төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх боломжтой;

55.2.3.шимтгэлээ бүрэн төлсөн.

55.3.Тогтворжуулалтын сан дараах тохиолдолд санхүүгийн хоршоонд санхүүгийн туслалцаа үзүүлэхээс татгалзана:

55.3.1.санхүүгийн туслалцаа үзүүлсэн ч санхүүгийн хоршооны санхүү, төлбөрийн чадвар сэргэх боломжгүй гэж дүгнэсэн;

55.3.2.шимтгэлээ бүрэн төлөөгүй.

55.4.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвөөс санхүүгийн хоршоонд үзүүлэх нэг удаагийн санхүүгийн туслалцаа хоёр жил хүртэл хугацаатай байна.

55.5.Тогтворжуулалтын сан санхүүгийн хоршоог санхүүгийн хүндрэлээс гаргах төлөвлөгөөний хэрэгжилтэд тогтмол хяналт тавьж, гүйцэтгэлийг хангуулж ажиллана.

ЕСДҮГЭЭР БҮЛЭГ ХАДГАЛАМЖ ХАМГААЛЛЫН ТОГТОЛЦОО

56 дугаар зүйл.Хадгаламжийн даатгал

56.1.Санхүүгийн хоршооны хадгаламж эзэмшигч гишүүдийн эрх ашгийг хамгаалах, санхүүгийн зах зээлийн тогтвортой байдлыг хангах хүрээнд санхүүгийн хоршоо хадгаламж эзэмшигч гишүүний мөнгөн хадгаламжийг даатгуулна.

56.2.Хороо тусгай зөвшөөрөл олгосон санхүүгийн хоршооны мэдээллийг тухай бүр Хадгаламжийн даатгалын корпорацид хүргүүлнэ.

56.3.Даатгалын нөхөн төлбөрийг олгож дууссан тохиолдолд санхүүгийн хоршооны хадгаламжийн даатгалын үйл ажиллагаатай холбогдох харилцаа дуусгавар болно.

57 дугаар зүйл.Даатгалын тохиолдол

57.1.Хорооноос санхүүгийн хоршоог санхүүгийн ноцтой хүндрэлд орсон, хадгаламж буцаан төлөх чадваргүй болсон гэж үзэж тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох шийдвэр гарсныг даатгалын тохиолдол гэж үзнэ.

57.2.Энэ хуулийн 57.1-д заасан шийдвэр гарсан өдрийг даатгалын тохиолдол бий болсон өдөрт тооцно.

57.3.Санхүүгийн хоршооны тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох Хорооны шийдвэр гарсан, эсхүл хүндрэлд орсон санхүүгийн хоршоонд тогтворжуулалтын үйлчилгээг үзүүлэх боломжгүй тухай мэдэгдэл авсан даруйд Хороо энэ талаар Хадгаламжийн даатгалын корпорацид мэдэгдэнэ.

57.4.Даатгалын тохиолдол бий болоход хадгаламж эзэмшигч гишүүдэд Хадгаламжийн даатгалиас хууль тогтоомжоор тогтоосон нөхөн төлбөр шаардах эрх үүснэ.

58 дугаар зүйл.Даатгалд үл хамаарах нөхцөл

58.1.Дараах этгээдийн хадгаламж хадгаламжийн даатгалд хамаарахгүй:

58.1.1.даатгалын тохиолдол бий болохоос өмнөх гурван жилийн хугацаанд санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайланд аудит хийсэн аудитор болон аудитын байгууллага;

58.1.2.Хорооны шалгалтын тайлангаар санхүүгийн хоршооны санхүүгийн байдал муудахад нөлөөлсөн, санхүүгийн хоршооны үйлчилгээ авахдаа давуу эрх эдэлсэн нь тогтоогдсон дор дурдсан хадгаламж эзэмшигч гишүүн:

58.1.2.а.гүйлгээний төрөл, эрсдэлийн түвшин, зээлдэгчийн төлбөрийн чадвар болон барьцааны төрөл зэргийг харгалзан үзэхэд бусад хадгаламж эзэмшигч гишүүдээс онцгой нөхцөлтэй, илт бага хүүтэй зээл авсан;

58.1.2.б.даатгалын тохиолдол бий болох үед Хорооны статистик мэдээллээр хадгаламж эзэмшигчдийн авч байгаа хадгаламжийн дундаж хүүгээс 50 хувиас илүү хүү авсан.

58.2.Даатгалын тохиолдол бий болоход энэ хуулийн 58.1-д заасан гишүүдэд даатгалын нөхөн төлбөр төлөхгүй.

58.3.Даатгалын тохиолдол бий болоход Эрүүгийн хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай хуульд заасны дагуу битүүмжилсэн болон Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 12.1-д заасны дагуу гүйлгээг түдгэлзүүлсэн дансны хадгаламж эзэмшигчид зөвхөн битүүмжлэх болон гүйлгээг түдгэлзүүлэх шийдвэр хүчингүй болсон тохиолдолд даатгалын нөхөн төлбөрийг олгоно.

59 дүгээр зүйл.Даатгалын нөхөн төлбөрийн хэмжээ

59.1.Даатгалын тохиолдол бий болоход Хадгаламжийн даатгалын корпораци санхүүгийн хоршооны хадгаламж эзэмшигчийн 20 сая хүртэл төгрөгийн хадгаламжийг нөхөн төлнө.

60 дугаар зүйл.Даатгалын нөхөн төлбөрийн хэмжээг тооцох

60.1.Даатгалын нөхөн төлбөрийн хэмжээг тооцохдоо хадгаламж эзэмшигч гишүүн бүрийн санхүүгийн хоршоонд эзэмшиж байгаа нийт хадгаламжийн дүн болон гэрээний дагуу хуримтлагдсан хүүгийн дүнг даатгалын тохиолдол бий болсон өдрийн байдлаар нэгтгэж, хадгаламж эзэмшигч гишүүнээс санхүүгийн хоршоонд төлбөл зохих 90 хоногоос дээш хугацаа хэтэрсэн зээл, хүүгийн хамт хасаж тодорхойлно.

60.2.Хадгаламж эзэмшигч гишүүн даатгалын тохиолдол бий болсон санхүүгийн хоршоонд хэд хэдэн хадгаламжийн данстай бол түүний бүх дансыг нэг дансанд тооцож нэгтгэн даатгалын нөхөн төлбөрийг тооцно.

60.3.Хамтарсан данс эзэмшигч гишүүдэд төлөх даатгалын нөхөн төлбөрийн нийт хэмжээ энэ хуулийн 59.1-д заасан хэмжээнээс илүүгүй байна.

60.4.Хамтарсан данс дахь эзэмшлийн хувь тэнцүү биш гэдгийг баримтаар нотолсноос бусад тохиолдолд хамтарсан данс эзэмшигч гишүүдэд даатгалын нөхөн төлбөрийг тэнцүү хувааж тооцно.

60.5.Насанд хүрээгүй хамтарсан данс эзэмшигчийн даатгалын нөхөн төлбөр авах эрх тухайн хадгаламжийг бусад этгээдтэй хамтран эзэмшиж байгаагаар хязгаарлагдахгүй.

61 дүгээр зүйл.Хадгаламжийн даатгалын сан, түүний эх үүсвэр

61.1.Хадгаламжийн даатгалын сангийн удирдлагыг Хадгаламжийн даатгалын корпораци хэрэгжүүлнэ.

61.2.Хадгаламжийн даатгалын сан дараах эх үүсвэрээс бүрдэнэ:

61.2.1.улсын төсвөөс хадгаламжийн даатгалын санд оруулсан эхлэлтийн хөрөнгө;

61.2.2.санхүүгийн хоршооны төлсөн хадгаламжийн даатгалын хураамж;

61.2.3.хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалтаас олсон орлого;

61.2.4.даатгалын тохиолдол бий болсон санхүүгийн хоршооны актив хөрөнгийг борлуулсны орлого;

61.2.5.Засгийн газраас олгосон зээл, тусламж болон бусад санхүүжилт;

61.2.6.банк болон олон улсын санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл;

61.2.7.хуульд заасан бусад эх үүсвэр.

62 дугаар зүйл.Хадгаламжийн даатгалын сангийн актив хөрөнгийн зарцуулалт

62.1.Хадгаламжийн даатгалын сангийн актив хөрөнгийг дор дурдсанаас бусад зориулалтаар зарцуулахыг хориглоно:

62.1.1.хадгаламж эзэмшигч гишүүдэд даатгалын нөхөн төлбөр төлөх;

62.1.2.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн үйл ажиллагааны зардлыг санхүүжүүлэх;

62.1.3.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн авсан зээл болон гаргасан бондын үндсэн өр, хүүгийн төлбөр төлөх;

62.1.4.хадгаламжийн даатгалын санд төвлөрсөн хураамжийг үр ашигтай удирдах, нэмэгдүүлэхтэй холбоотой хөрөнгө оруулалт хийх.

63 дугаар зүйл.Хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгө оруулалт

63.1.Хадгаламжийн даатгалын корпораци хадгаламжийн даатгалын сангийн актив хөрөнгийг аюулгүй, хөрвөх чадвартай, ашигтай байх зарчмыг баримтлан дараах санхүүгийн хэрэгсэлд байршуулж болно:

63.1.1.Засгийн газраас гаргасан болон батлан даасан үнэт цаас;

63.1.2.Монголбанкны үнэт цаас;

63.1.3.зээлжих зэрэглэл тогтоодог нэр хүнд бүхий олон улсын байгууллагаас А-аас доошгүй үнэлгээ авсан гадаад улсын Засгийн газрын болон олон улсын санхүүгийн байгууллагын үнэт цаас;

63.1.4.олон улсын хамтын ажиллагаа, хөгжлийн байгууллагын гишүүн орнуудын Төв банкинд нээсэн хадгаламж;

63.1.5.хөрөнгөөр баталгаажсан үнэт цаас;

63.1.6.Хорооноос тогтоосон бусад.

63.2.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн хөрөнгө оруулалтын журам, заавар болон хөрөнгө оруулалтын бодлогын баримт бичгийг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батална.

64 дүгээр зүйл.Хадгаламжийн даатгалын хураамж, хураамжийн хувь, түүнийг төлөх

64.1.Санхүүгийн хоршоо хадгаламжийн даатгалын хураамжийг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хорооноос баталсан журмын дагуу Хадгаламжийн даатгалын корпорацид төлнө.

64.2.Хадгаламжийн даатгалын хураамж улирлын хураамжаас бүрдэнэ.

64.3.Улирлын хураамж өмнөх улирлын сар бүрийн эцсийн өдрийн хадгаламжийн дундаж дүнг энэ хуулийн 64.9-д заасны дагуу тооцсон улирлын хураамжийн хувиар үржүүлсэн дүнтэй тэнцүү хэмжээтэй байна.

64.4.Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо жил бүрийн 11 дүгээр сарын 30-ны дотор дараа жилийн улирлын хураамжийн хувийг 0.125 хувиас хэтрүүлэхгүй хэмжээгээр тогтооно.

64.5.Хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгө санхүүгийн хоршоодын нийт хадгаламжийн дүнгийн 10 хувьд хүрвэл Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо улирлын хураамжийг тооцох болон хуримтлуулахыг түр зогсоож болно.

64.6.Санхүүгийн хоршоо улирлын хураамжийн төлбөрийг гүйцэтгээгүй тохиолдолд Хадгаламжийн даатгалын корпораци Хороонд энэ тухай мэдэгдэнэ.

64.7.Санхүүгийн хоршооны даатгалын хураамж төлөх үүрэг даатгалын тохиолдол бий болсон улирлын эцсийн өдрөөр дуусгавар болно.

64.8.Энэ хуулийн 64.1-д заасны дагуу санхүүгийн хоршооноос төлсөн хураамжийг буцааж олгохгүй.

64.9.Хадгаламжийн даатгалын корпораци улирлын хураамжийн хувийг тухайн санхүүгийн хоршооны эрсдэлийн түвшингээс хамааруулан тогтоосон аргачлалын дагуу тооцно.

64.10.Хадгаламжийн даатгалын корпораци санхүүгийн хоршооны эрсдэлийн түвшинг үнэлэхдээ Хорооны мэдээлэлд үндэслэнэ.

64.11.Хороо энэ хуулийн 64.10-т заасан мэдээллийг Хадгаламжийн даатгалын корпорацид гаргаж өгөх бөгөөд Хадгаламжийн даатгалын корпораци мэдээллийн нууцлалыг хадгална.

64.12.Энэ хуулийн 64.9-д заасан аргачлалыг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батлах бөгөөд санхүүгийн хоршооны эрсдэлийн түвшинг тооцохдоо Хорооны санхүүгийн хоршоонд хийсэн хяналт шалгалтын үнэлгээ, хадгаламжийн хүүг харгалзан үзэж болно.

65 дугаар зүйл.Хадгаламж эзэмшигчид даатгалын нөхөн төлбөр олгох

65.1.Хорооноос даатгалын тохиолдол бий болсон тухай мэдэгдлийг Хадгаламжийн даатгалын корпорацид ирүүлснээс хойш ажлын таван өдөрт багтаан Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо хадгаламж эзэмшигч гишүүнд даатгалын нөхөн төлбөр олгох тухай шийдвэр гаргана.

65.2.Хадгаламжийн даатгалын корпораци даатгалын нөхөн төлбөр олгох хэлбэр, хугацааны талаар олон нийтийн мэдээллийн хэрэгслээр энэ хуулийн 65.1-д заасан шийдвэр гарснаас хойш 48 цагийн дотор мэдээлж, мэдээллийн хувийг Хороонд хүргүүлнэ.

65.3.Хадгаламжийн даатгалын корпораци даатгалын тохиолдол бий болсон өдрөөс хойш даатгалын нөхөн төлбөрийг энэ хуулийн 66.1-д заасан банкаар дамжуулан ажлын 10 өдрийн дотор олгож эхэлнэ.

65.4.Даатгалын нөхөн төлбөр олгох журмыг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батална.

65.5.Хадгаламжийн даатгалын корпораци даатгалын нөхөн төлбөр олголтын явцын талаар хадгаламж эзэмшигч гишүүдэд мэдээлэх үүрэгтэй.

65.6.Энэ хуулийн 65.5-д заасан мэдээллийн агуулга, түүнийг түгээх журмыг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батална.

66 дугаар зүйл.Даатгалын нөхөн төлбөр олгох банк

66.1.Даатгалын нөхөн төлбөрийг банкаар дамжуулан олгоно.

66.2.Энэ хуулийн 66.1-д заасан даатгалын нөхөн төлбөр олгох банкыг даатгалын тохиолдол бий болсон тухай бүр Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо Монголбанктай зөвшилцөн сонгон шалгаруулна.

66.3.Даатгалын нөхөн төлбөр олгох банкинд тавих шаардлага, сонгон шалгаруулах журмыг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батална.

66.4.Хадгаламжийн даатгалын корпораци энэ хуулийн 66.1-д заасан банктай гэрээ байгуулна.

67 дугаар зүйл.Хадгаламж эзэмшигч гишүүний эрх

67.1.Хадгаламж эзэмшигч гишүүн даатгалын тохиолдол бий болоход даатгалын нөхөн төлбөр авах эрхтэй.

67.2.Хадгаламжийн гэрээг гуравдагч этгээдийг төлөөлөн байгуулсан бол даатгалын нөхөн төлбөр авах эрхийг уг гуравдагч этгээд эдэлнэ.

67.3.Өв залгамжлалаар даатгалын нөхөн төлбөр авахад өвлөгч өөрийн нэр дээр хадгалуулсан хадгаламж, өвлөгдсөн хадгаламж тус бүрд даатгалын нөхөн төлбөр авна.

67.4.Хадгаламж эзэмшигч гишүүний даатгалын нөхөн төлбөр авах эрхийн хөөн хэлэлцэх хугацаа энэ хуулийн 57.4-т заасан шаардах эрх үүссэнээс хойш гурван жил байна.

68 дугаар зүйл.Шаардах эрх

68.1.Хадгаламжийн даатгалын корпорациас хадгаламж эзэмшигч гишүүнд даатгалын нөхөн төлбөр олгосон хэмжээгээр хадгаламж эзэмшигч гишүүний шаардах эрх Хадгаламжийн даатгалын корпорацид шилжинэ.

68.2.Хадгаламжийн даатгалын корпораци энэ хуулийн 59.1-д заасны дагуу олгосон даатгалын нөхөн төлбөрийг тухайн санхүүгийн хоршооны хөрөнгө, буруутай этгээдээс хуульд заасны дагуу нэхэмжилнэ.

68.3.Хадгаламж эзэмшигч гишүүний Хадгаламжийн даатгалын корпорациас шаардах эрх энэ хуулийн 58 дүгээр зүйлд заасан хадгаламж болон хадгаламж эзэмшигч, 60 дугаар зүйлд заасан нөхөн төлөх хэмжээнээс илүү гарсан хадгаламжид хамаарахгүй.

69 дүгээр зүйл.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн үйл ажиллагаа

69.1.Хадгаламжийн даатгалын корпораци дараах үйл ажиллагаа эрхэлнэ:

69.1.1.даатгалын хураамжийг төвлөрүүлэх;

69.1.2.даатгалын тохиолдол бий болоход хадгаламж эзэмшигч гишүүдэд даатгалын нөхөн төлбөр төлөх;

69.1.3.Хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгийг энэ хуульд заасны дагуу удирдах;

69.1.4.Хадгаламжийн даатгалын сангийн санхүүгийн эрсдэлийг үнэлэх зорилгоор санхүүгийн хоршооны эрсдэлийг үнэлж, хянах.

70 дугаар зүйл.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн бүрэн эрх

70.1.Хадгаламжийн даатгалын корпораци дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ:

70.1.1.хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай хадгаламжийн болон хадгаламж эзэмшигч гишүүдийн талаарх сар, улирлын тайлан, бусад мэдээллийг санхүүгийн хоршооноос авах;

70.1.2.санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайлан болон аудитын дүгнэлт, санхүүгийн үзүүлэлт, бусад мэдээллийг санхүүгийн хоршооноос авах;

70.1.3.хадгаламжийн даатгалын үйл ажиллагаатай холбоотой, эсхүл даатгалын тохиолдлын магадлалыг үнэлэхэд шаардлагатай гэж үзвэл санхүүгийн хоршоонд хяналт шалгалт хийлгэх хүсэлтийг Хороонд хүргүүлэх;

70.1.4.хуульд заасан бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгө хүрэлцэхгүй бол Монголбанк, Засгийн газраас зээл, санхүүгийн дэмжлэг авч болно;

70.1.5.санхүүгийн хоршооны хадгаламжийн даатгалд хамаарах асуудлаар журам баталж, хэрэгжилтэд хяналт тавих;

70.1.6.санхүүгийн хоршоонд хяналт шалгалт хийх;

70.1.7.энэ хуульд заасан мэдээллийг солилцоход шаардагдах програм хангамжийн бүрэн бүтэн, бэлэн байдлыг тогтмол шалгах.

71 дүгээр зүйл.Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн хяналт

71.1.Банкин дахь мөнгөн хадгаламжийн даатгалын тухай хуулийн 25¹.1-д заасан Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн хянан шалгагч дараах бүрэн эрхтэй:

71.1.1.энэ хуулийн 70.1.1, 70.1.2-т заасан тайлан, мэдээ, мэдээллийг санхүүгийн хоршооноос гаргуулан авах;

71.1.2. хадгаламжийн даатгалын хураамж төлөлтөд хяналт тавьж, биелэлтийг хангуулах;

71.1.3. даатгалын нөхөн төлбөр төлөх үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

71.1.4. хяналт шалгалтын явцад илрүүлсэн зөрчлийг Зөрчлийн тухай хуульд заасны дагуу шийдвэрлэх арга хэмжээ авах.

72 дугаар зүйл. Дотоод мэдээллийн нууцыг хадгалах

72.1. Хуульд зааснаас бусад тохиолдолд Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хорооны гишүүн, Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн ажилтан, хянан шалгагч болон Хадгаламжийн даатгалын корпорацид гэрээгээр ажил гүйцэтгэж байгаа этгээд албан үүргийнхээ дагуу олж мэдсэн, санхүүгийн хоршоо, түүний гишүүн болон гуравдагч этгээд нууц гэж үзсэн аливаа мэдээ, мэдээллийг бусдад задруулахыг хориглоно.

72.2. Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хорооны гишүүн, Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн ажилтан болон Хадгаламжийн даатгалын корпорацид гэрээгээр ажил гүйцэтгэж байгаа этгээдийн энэ хуулийн 72.1-д заасны дагуу хүлээсэн үүрэг тэдгээрийн Хадгаламжийн даатгалын корпорацитай холбогдсон үүрэгт ажил дуусгавар болсноос хойш хүчин төгөлдөр байна.

73 дугаар зүйл. Тайлан, мэдээ, мэдээллээр хангах талаарх санхүүгийн хоршооны үүрэг

73.1. Хадгаламжийн даатгалын корпорацийг энэ хуульд заасан чиг үүргээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай мэдээ, мэдээллийг санхүүгийн хоршоо тогтоосон хэлбэр, хугацаанд Хадгаламжийн даатгалын корпорацид хүргүүлнэ.

73.2. Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн хүсэлтээр санхүүгийн хоршоо Хадгаламжийн даатгалын корпорацийг хуулийн дагуу үүргээ гүйцэтгэхэд шаардлагатай нэмэлт мэдээллийг тухай бүр гаргаж өгнө.

73.3. Санхүүгийн хоршооны тайлан болон мэдээ, мэдээлэл ирүүлэх журмыг Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хороо батална.

73.4. Хадгаламжийн даатгалын корпорацид ирүүлсэн санхүүгийн тайлан, мэдээ, мэдээллийн үнэн зөвийг санхүүгийн хоршоо хариуцна.

73.5. Санхүүгийн хоршоо хадгаламжийн даатгалын тогтолцоо, даатгалын нөхөн төлбөрийн хэмжээний талаарх мэдээллээр Хадгаламжийн даатгалын Үндэсний хорооны баталсан журмын дагуу хадгаламж эзэмшигч гишүүнийг хангах үүрэгтэй.

73.6. Энэ хуулийн 73.5-д заасан мэдээллийг санхүүгийн хоршоо зар сурталчилгааны зорилгоор болон санхүүгийн хоршооны салбарын тогтвортой байдал, хадгаламж эзэмшигч гишүүдийн итгэлд сөргөөр нөлөөлөх байдлаар ашиглахыг хориглоно.

АРАВДУГААР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООГ ӨӨРЧЛӨН БАЙГУУЛАХ, ТАТАН БУУЛГАХ

74 дүгээр зүйл. Санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах

74.1. Санхүүгийн хоршоог нийлүүлэх, нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулж болно.

74.2. Санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах шийдвэрийг бүх гишүүдийн хурлаар, бүх гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.

74.3. Энэ хуулийн 74.2-т заасны дагуу өөрчлөн байгуулахаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд дор дурдсан баримт бичгийг ажлын таван өдрийн дотор Хороонд ирүүлнэ:

74.3.1.өргөдөл;

74.3.2.өөрчлөн байгуулах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр;

74.3.3.өөрчлөн байгуулах болсон үндэслэл, шаардлага, өөрчлөн байгуулах хэлбэр, нөхцөл, өөрчлөн байгуулахад авах арга хэмжээний төлөвлөгөө, хугацаа, үе шат, өөрчлөн байгуулагдаж татан буулгасан санхүүгийн хоршооны гишүүдэд ногдох хөрөнгийн тооцоо, аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан болон шаардлагатай бусад мэдээлэл;

74.3.4.өөрчлөн байгуулагдсанаас үүсэх санхүүгийн үр дүнгийн тооцоо, өөрчлөн байгуулагдсаны дараах санхүүгийн хоршооны эхлэлтийн тайлан тэнцэл, шаардлагатай бусад мэдээлэл.

74.4.Хороо энэ хуулийн 74.3-т заасан холбогдох баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш ажлын 30 өдрийн дотор тухайн санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах асуудлыг хууль, дүрэм, журамд нийцэж байгаа эсэхийг хянаж, шийдвэрлэнэ.

74.5.Хороо энэ хуулийн 74.4-т заасан шийдвэр гаргасан тохиолдолд санхүүгийн хоршоо өөрчлөн байгуулах ажиллагааг эхлүүлнэ.

74.6.Хороо шаардлагатай гэж үзвэл санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах ажиллагааны явцад хяналт хэрэгжүүлж, арга зүйн зөвлөгөө өгч болно.

74.7.Санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр хууль тогтоомж зөрчсөн, эсхүл тухайн санхүүгийн хоршооны гишүүд, авлагатай иргэн, хуулийн этгээдийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхөөр бол Хороо шийдвэрлэхээс татгалзана.

74.8.Хороо энэ хуулийн 74.7-д заасан үндэслэлээр зөвшөөрөхөөс татгалзсан бол санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр хүчингүй болсонд тооцогдоно.

75 дугаар зүйл. Санхүүгийн хоршоог татан буулгах

75.1.Санхүүгийн хоршоог татан буулгаж болно.

75.2.Татан буулгах тухай шийдвэр гаргахад гишүүдийн нэхэмжлэлийг барагдуулсны дараа санхүүгийн хоршоонд үлдэх эд хөрөнгийг гишүүдэд хуваарилах журам, татан буулгах төлөвлөгөө, татан буулгах хугацааг бүх гишүүдийн хуралд танилцуулж, бүх гишүүдийн олонхийн саналаар шийдвэрлэнэ.

75.3.Татан буулгахтай холбогдсон энэ хуулиар зохицуулаагүй харилцааг Иргэний хууль тогтоомжоор зохицуулна.

75.4.Энэ хуулийн 75.2-т заасны дагуу татан буулгахаар шийдвэрлэсэн тохиолдолд дор дурдсан баримт бичгийг Хороонд ирүүлнэ:

75.4.1.өргөдөл;

75.4.2.татан буулгах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр;

75.4.3.татан буулгах комисс томилсон тухай шийдвэр;

75.4.4.санхүүгийн хоршооны мөнгө болон түүнтэй адилтгах хөрөнгийн дансны хуулга, хадгаламж эзэмшигч гишүүдийн бүртгэл, хувь хөрөнгийн жагсаалт, зээлдэгч гишүүдийн бүртгэл, бусад өр төлбөрийн бүртгэлтэй холбоотой баримт бичиг, орлого болон хөрөнгө хуваарилах, өр төлбөрийг барагдуулах төлөвлөгөө, түүнтэй холбоотой баримт бичиг;

75.4.5.аудитын байгууллагаар баталгаажуулсан санхүүгийн тайлан.

75.5.Хороо энэ хуулийн 75.4-т заасан холбогдох баримт бичгийг хүлээн авснаас хойш ажлын 30 өдрийн дотор тухайн санхүүгийн хоршоог татан буулгах асуудлыг хянаж, шийдвэрлэнэ.

75.6.Санхүүгийн хоршоог татан буулгахад гишүүдийн эрх ашиг, мөнгөн хөрөнгө болон бусад хөрөнгөд сөргөөр нөлөөлөхгүй гэж үзсэн тохиолдолд татан буулгах шийдвэрийг зөвшөөрнө.

75.7.Санхүүгийн хоршоог татан буулгах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр хууль тогтоомж зөрчсөн, эсхүл тухайн санхүүгийн хоршооны гишүүд, авлагатай иргэн, хуулийн этгээдийн эрх ашигт сөргөөр нөлөөлөхөөр бол Хороо шийдвэрлэхээс татгалзана.

75.8.Хороо энэ хуулийн 75.6-д заасан шийдвэр гаргасан тохиолдолд татан буулгах ажиллагаа эхэлж, татан буулгах комисс ажиллана. Татан буулгах комисс харьяа татварын байгууллагад мэдэгдэж, хуулийн этгээдийн бүртгэлийг улсын бүртгэлээс хасуулна.

75.9.Хороо энэ хуулийн 75.7-д заасан шийдвэр гаргасан бол санхүүгийн хоршоог татан буулгах тухай бүх гишүүдийн хурлын шийдвэр хүчингүй болсонд тооцогдоно.

АРВАННЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ

САНХҮҮГИЙН ХОРШООНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНД ХИЙХ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТ, ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙГ ТҮДГЭЛЗҮҮЛЭХ, ХҮЧИНГҮЙ БОЛГОХ

76 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд хийх хяналт шалгалт

76.1.Санхүүгийн хоршоо хууль тогтоомж, Хорооноос баталсан дүрэм, журмыг биелүүлж байгаа эсэх, тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг хангаж байгаа эсэхэд Хороо хяналт шалгалт хийнэ.

76.2.Санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд зайны хяналт, газар дээрх шалгалт хийх зааврыг Хороо батална.

76.3.Санхүүгийн хоршоо, түүний эрх бүхий албан тушаалтан, ажилтан, холбогдох этгээд санхүүгийн тайлан, анхан шатны баримт, бүртгэл, тэдгээрийг нотлох баримт, үйл ажиллагаатай холбоотой мэдээ, мэдээлэл, үйл ажиллагаанд хэрэглэж байгаа тоног төхөөрөмж, програм хангамж, тэдгээрийн байршлын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг Хорооны хянан шалгагчид саадгүй, бүрэн гүйцэд, үнэн зөв гарган өгч, хяналт шалгалтын үйл ажиллагааг бие даасан, хараат бусаар явуулах, бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэх нөхцөл, бололцоогоор хангана.

76.4.Хороо, түүний хянан шалгагчийн хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд шаардсан баримт, мэдээ, мэдээлэл байхгүй бол санхүүгийн хоршоо, түүний эрх бүхий албан тушаалтан, ажилтан, холбогдох этгээд энэ тухай бичгээр, эсхүл цахим хэлбэрээр мэдэгдэх үүрэгтэй.

76.5.Санхүүгийн хоршоо хяналт шалгалтаар энэ хууль болон бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагыг зөрчсөн нь гэмт хэрэг, зөрчлийн шинжгүй бол Хороо энэ хуулийн 12.2-т заасан бүрэн эрхээс аль тохирохыг хэрэгжүүлнэ.

77 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх

77.1.Хороо хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд зааснаас гадна дараах үндэслэлээр гурван сар хүртэл хугацаагаар түдгэлзүүлнэ:

77.1.1.энэ хуулийн 9.1-д заасан хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан;

77.1.2.хууль тогтоомж, дүрэм, журамд заасан тусгай зөвшөөрлийн нөхцөл, шаардлагыг зөрчсөн, эсхүл хангахгүй болсон;

77.1.3.хууль тогтоомж, дүрэм, журмын хэрэгжилтийг хангуулахаар Хорооноос өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлээгүй, биелэлтийг хангалтгүй гэж үзсэн;

77.1.4.зайны болон газар дээрх хяналт шалгалтын дүгнэлтээр эрсдэлийн түвшин өндөр үнэлгээ авсан;

77.1.5.хяналт шалгалтад саад учруулсан, хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр зайлсхийсэн;

77.1.6.ирүүлбэл зохих санхүүгийн тайлан, зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийн тайлан мэдээг тогтоосон хугацаанд Хороонд ирүүлээгүй, эсхүл алдаатай, зөрүүтэй, худал, хуурамч, дутуу, төөрөгдүүлсэн мэдээлэл өгсөн;

77.1.7.зохицуулалтын үйлчилгээний хөлс, тогтворжуулалтын сангийн хураамж, хадгаламжийн даатгалын сангийн хураамж төлөх хугацааг хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр хэтрүүлсэн;

77.1.8.Санхүүгийн хоршоодын нэгдсэн төвд гишүүнээр элсэх үүргээ биелүүлээгүй, эсхүл гишүүний үүргээ биелүүлээгүй;

77.1.9.тусгай зөвшөөрөл олгосноос хойш 6 сарын хугацаанд хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлээгүй;

77.1.10.хууль тогтоомжид заасан бусад.

77.2.Санхүүгийн хоршоо зөрчил дутагдлыг арилгаж, хэвийн үйл ажиллагааг хангасан гэж үзвэл түдгэлзүүлсэн хугацааны дотор сэргээх хүсэлтийг Хороонд гаргана.

77.3.Энэ хуулийн 77.1-д заасан үндэслэл, шаардлага арилсан тохиолдолд санхүүгийн хоршооны хүсэлтийг үндэслэн Хороо тусгай зөвшөөрлийг сэргээнэ.

78 дугаар зүйл.Тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгох

78.1.Хороо хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг Зөвшөөрлийн тухай хуульд зааснаас гадна дараах үндэслэлээр хүчингүй болгоно:

78.1.1.хуульд өөрөөр заагаагүй бол санхүүгийн хоршоо төлбөрийн чадваргүй болсон, эсхүл төлбөрийн чадваргүй болох гарцаагүй нөхцөл байдал үүссэн нь хяналт шалгалтаар дараах байдлаар тогтоогдсон:

78.1.1.а.санхүүгийн хоршоо хадгаламж эзэмшигч гишүүн, бусад үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдийн мөнгөн хөрөнгийг тэдний анхны шаардлагаар гаргаж өгөх боломжгүй болсон;

78.1.1.б.зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хангаагүйгээс цаашид үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй болсон.

78.1.2.санхүүгийн хоршоо Хорооноос өгсөн үүрэг даалгавар, арга хэмжээг хэрэгжүүлээгүй, шаардлагыг биелүүлээгүй нь санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаа, төлбөрийн чадварыг алдагдуулахад хүргэх ноцтой нөхцөл байдал үүсгэсэн.

78.2.Хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосноор санхүүгийн хоршоонд олгосон бусад зөвшөөрөл хүчингүй болно.

АРВАНХОЁРДУГААР БҮЛЭГ

АЛБАДЛАГЫН АРГА ХЭМЖЭЭ

79 дүгээр зүйл.Урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ

79.1. Санхүүгийн хоршоо энэ хууль, Хорооноос тогтоосон дүрэм, журам, шийдвэрийг зөрчсөн, эсхүл зөрчиж болзошгүй нөхцөл байдал үүссэн, хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийн шаардлагыг хангаагүй, эсхүл хэвийн бус үйл ажиллагаа явуулсан бол Хорооноос дараах арга хэмжээг авна:

79.1.1. зөрчил, дутагдлыг арилгах талаар албан шаардлага тавьж, сануулга өгөх;

79.1.2. санхүүгийн хоршооны хууль бус, эсхүл гишүүдийн эрх ашигт илт сөргөөр нөлөөлөх шийдвэрийг цуцлах, холбогдох залруулга хийхийг шаардах;

79.1.3. үйл ажиллагааг сэргээх төлөвлөгөө хэрэгжүүлж, төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварыг тогтоосон түвшинд хүргэхийг даалгах;

79.1.4. санхүүгийн хоршооны өөрийн хөрөнгийг тогтоосон хугацаанд нэмэгдүүлэхийг үүрэг болгох;

79.1.5. санхүүгийн хоршооны удирдлага, зохион байгуулалт, үйл ажиллагаа, эрсдэлийн удирдлага, дотоод хяналтыг сайжруулах арга хэмжээ авахыг даалгах;

79.1.6. тодорхой үйл ажиллагаа явуулах, хэлцэл гүйлгээ хийхэд Хорооноос урьдчилан зөвшөөрөл авахаар тогтоох;

79.1.7. хөрөнгө худалдан авах, салбар байгуулахыг хориглох;

79.1.8. үйл ажиллагааг хэсэгчлэн болон бүхэлд нь хязгаарлах, тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх;

79.1.9. хөрөнгө худалдах, салбарыг татан буулгахыг шаардах;

79.1.10. санхүүгийн хоршооны гүйцэтгэх захирлыг албан тушаалаас түдгэлзүүлэх, чөлөөлөх саналыг тэргүүлэгчдийн зөвлөлд хүргүүлэх;

79.1.11. тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөлийн гишүүний бүрэн эрхийг түдгэлзүүлэх, дуусгавар болгох, чөлөөлөх саналыг бүх гишүүдийн хуралд хүргүүлэх;

79.1.12. нөхцөлт удирдлагын арга хэмжээ авах;

79.1.13. Хорооноос шаардлагатай гэж үзсэн бусад арга хэмжээ.

79.2. Хороо энэ зүйлд заасан арга хэмжээг авахдаа тухайн зөрчил, дутагдал, үүссэн нөхцөл байдал, шаардлагад тохирсон арга хэмжээ авах зарчмыг баримтална.

79.3. Энэ зүйлд заасан арга хэмжээг авсан нь энэ хууль, бусад хууль тогтоомжоор Хорооноос арга хэмжээ авах, хариуцлага ногдуулах эрхийг хязгаарлах үндэслэл болохгүй.

79.4. Хороо энэ зүйлд заасны дагуу санхүүгийн хоршоонд авсан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар Хадгаламжийн даатгалын корпорацид мэдэгдэнэ.

80 дугаар зүйл. Санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага

80.1. Энэ хуулийн 79 дүгээр зүйлд заасан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний хүрээнд санхүүгийн хоршоо тогтворжуулалтын сангаас дэмжлэг авч болно.

80.2. Энэ хуулийн 79 дүгээр зүйлд заасан урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг сайжруулахад хангалтгүй гэж Хороо үзсэн, эсхүл хяналт шалгалтаар санхүүгийн хоршооны төлбөрийн чадвар муудаж байгаа нь тогтоогдсон бол тухайн санхүүгийн хоршооны удирдлага, зохион байгуулалт, санхүү, үйл ажиллагаатай холбогдуулан нөхцөлт удирдлагыг хэрэгжүүлэхээр шийдвэрлэж, бүрэн эрхт төлөөлөгчийг нэг жил хүртэл хугацаагаар томилж болно.

80.3.Санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон үйл ажиллагааны зардлыг тухайн санхүүгийн хоршоо хариуцна.

81 дүгээр зүйл.Санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага хэрэгжүүлэх шийдвэр

81.1.Санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага хэрэгжүүлэх тухай Хорооны шийдвэрт дараах зүйлийг тусгана:

81.1.1.санхүүгийн хоршооны нэр, оршин байгаа газрын хаяг;

81.1.2.санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага хэрэгжүүлэх болсон үндэслэл;

81.1.3.санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага хэрэгжүүлж эхлэх болон үргэлжлэх хугацаа;

81.1.4.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагаанд тавих хязгаарлалтын жагсаалт;

81.1.5.бүрэн эрхт төлөөлөгчийн овог, нэр.

81.2.Хороо санхүүгийн хоршоонд нөхцөлт удирдлагын арга хэмжээ авсан тухай шийдвэрийг нийтэд мэдээлж болно.

82 дугаар зүйл.Бүрэн эрхт төлөөлөгч томилох

82.1.Хороо өөрийн ажилтныг, эсхүл бусад этгээдийг санхүүгийн хоршооны бүрэн эрхт төлөөлөгчөөр томилж болно.

82.2.Бүрэн эрхт төлөөлөгчийн ажиллах журмыг Хороо батална.

82.3.Бүрэн эрхт төлөөлөгчийн цалин хөлсийг Хороо тогтооно.

82.4.Бүрэн эрхт төлөөлөгч үйл ажиллагаандаа хууль тогтоомж болон энэ хуультай нийцүүлэн гаргасан Хорооны дүрэм, журам, удирдамжийг баримтална.

82.5.Хороо бүрэн эрхт төлөөлөгчийг өөрчлөх эрхтэй.

83 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлагын үед авах арга хэмжээ, бүрэн эрхт төлөөлөгчийн эрх, үүрэг

83.1.Хороо санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлагыг хэрэгжүүлэхдээ дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ:

83.1.1.тухайн санхүүгийн хоршооны удирдлагын эрх, үүргийг бүрэн эрхт төлөөлөгчид түр шилжүүлэх;

83.1.2.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааны нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтийг хянаж баталгаажуулах, сайжруулах арга хэмжээ авах.

83.2.Бүрэн эрхт төлөөлөгч дараах эрх, үүрэгтэй:

83.2.1.тухайн санхүүгийн хоршооны эрхлэх үйл ажиллагаатай холбогдсон асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах;

83.2.2.шаардлагатай гэж үзвэл санхүүгийн хоршооны нөхцөлт удирдлага тогтоосон хугацаанд бусдаас татан төвлөрүүлсэн хөрөнгөтэй холбогдох үүргийг бүрэн, эсхүл хэсэгчлэн биелүүлэхийг түдгэлзүүлэх;

83.2.3.тухайн санхүүгийн хоршооноос гишүүнтэй хийсэн зээл, хадгаламжийн болон бусад гэрээний нөхцөл нь санхүүгийн хоршооны тухайн үеийн ерөнхий

нөхцөлөөс өөрөөр тогтоогдож, санхүүгийн хоршооны эрх ашигт сөргөөр нөлөөлсөн гэж үзвэл уг гэрээнд өөрчлөлт оруулах, цуцлах, дуусгавар болгох;

83.2.4.санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс гэрээ байгуулах;

83.2.5.санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс нэхэмжлэл гаргах;

83.2.6.санхүүгийн хоршооноос ажилтантай байгуулсан хөдөлмөрийн гэрээг цуцлах, өөрчлөлт оруулах, шаардлагатай ажилтныг түр хугацаагаар авч ажиллуулах;

83.2.7.санхүүгийн хоршооны өөрийн хөрөнгийн бүтэц, хэмжээг өөрчлөх.

83.3.Нөхцөлт удирдлага хэрэгжүүлсэн санхүүгийн хоршооны гүйцэтгэх захирал ажлын тайлан, орлогын мэдүүлгээ зохих журмын дагуу бүрэн эрхт төлөөлөгчид гаргаж өгнө.

83.4.Бүрэн эрхт төлөөлөгчийн зөвшөөрөлгүйгээр тухайн санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс болон тухайн санхүүгийн хоршооны зардлаар хийх аливаа ажил үйлчилгээтэй холбогдох гэрээ, гүйлгээ зэрэг нь хүчин төгөлдөр бус байна.

83.5.Санхүүгийн хоршооны хэвийн үйл ажиллагаа хангагдсан нөхцөлд Хороо нөхцөлт удирдлагыг цуцалж, тухайн санхүүгийн хоршоонд тогтоосон хязгаарлалтыг бүрмөсөн, эсхүл хэсэгчлэн хүчингүй болгоно.

83.6.Бүрэн эрхт төлөөлөгч өөрийн буруутай үйл ажиллагааны улмаас учруулсан хохирлыг хариуцах бөгөөд санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааны ердийн эрсдэлд хамруулж болох хохирол учирсан нь бүрэн эрхт төлөөлөгчид хариуцлага хүлээлгэх үндэслэл болохгүй.

83.7.Бүрэн эрхт төлөөлөгчийн шийдвэрийг тухайн санхүүгийн хоршоо, түүний гишүүн болон сонгуульт гишүүн, гүйцэтгэх захирал, нягтлан бодогч, ажилтан бусад албан тушаалтан биелүүлэх үүрэгтэй.

84 дүгээр зүйл.Өөрчлөн байгуулах арга хэмжээ авах эрх, зарчим

84.1.Хороо дараах нөхцөл байдлын аль нэг нь бүрдсэн тохиолдолд бүрэн эрхт төлөөлөгч томилогдсон санхүүгийн хоршоог нэгтгэх замаар өөрчлөн байгуулах шийдвэр гаргаж болно:

84.1.1.санхүүгийн хоршоо хадгаламж эзэмшигч, гишүүн, бусад үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдийн мөнгийг тэдний анхны шаардлагаар гарган өгч чадахгүй болсон эсхүл гаргаж өгөх боломжгүй нь хяналт шалгалтаар тогтоогдсон;

84.1.2.зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг хангаагүйгээс цаашид үйл ажиллагаа явуулах боломжгүй болсон нь хяналт шалгалтаар тогтоогдсон;

84.1.3.санхүүгийн хоршооны пассив активаасаа хэтэрсэн, эсхүл хэтрэх нь хяналт шалгалтаар тогтоогдсон;

84.1.4.өөрчлөн байгуулах арга хэмжээ авах нь нийтийн буюу гишүүдийн ашиг сонирхлыг хангахад зайлшгүй шаардлагатай.

84.2.Хороо санхүүгийн хоршоог нэгтгэх шийдвэрийг гаргаж, энэхүү арга хэмжээг хэрэгжүүлэхдээ санхүүгийн тогтвортой байдлыг хангах, шуурхай, үр нөлөөтэй байх, гарах зардлыг багасгах, хадгаламж эзэмшигч, гишүүдийн эрх ашгийг хамгаалах зарчмыг баримтална.

85 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах

85.1.Хороо дараах тохиолдолд санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах шийдвэр гаргаж, татан буулгах комисс томилж болно:

85.1.1.энэ хуульд заасан албадлагын арга хэмжээний хүрээнд хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон;

85.1.2.санхүүгийн хоршоог өөрчлөн байгуулах боломжгүй буюу хүлээн авах тохиромжтой санхүүгийн хоршоо байхгүй.

85.2.Хороо энэ хуулийн 85.1-д заасан шийдвэр гаргахад санхүүгийн хоршооны бүх гишүүдийн хурлыг хуралдуулахгүй бөгөөд үүргийн гүйцэтгэл шаардах эрх бүхий этгээдийн зөвшөөрлийг авах шаардлагагүй.

85.3.Хорооноос бусад этгээд санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах буюу дампуурлын хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа эхлүүлэх эрх эдлэхгүй.

85.4.Татан буулгах комисс нь санхүүгийн хоршоо, түүний эрх бүхий албан тушаалтны бүрэн эрх болон санхүүгийн хоршооны хөрөнгийг захиран зарцуулах эрхтэй бөгөөд санхүүгийн хоршооны активыг төлүүлэх, өр төлбөрийг барагдуулах, нэхэмжлэгчдийн шаардлагыг хангах, орлогыг хуваарилах чиг үүрэгтэй байна.

85.5.Хороо татан буулгах комиссын гишүүнээр шаардлага хангасан өөрийн ажилтан, эсхүл бусад этгээдийг томилно.

85.6.Татан буулгах комиссын гишүүдийн цалин хөлсийг Хороо тогтооно.

85.7.Татан буулгах комисс нь санхүүгийн хоршоог татан буулгах хугацаа, санхүүгийн хоршоо хадгаламжийн үйл ажиллагаа явуулахгүй тухай болон шаардлагатай гэж үзсэн бусад асуудлыг тусгасан татан буулгах тухай шийдвэрийг олон нийтэд мэдээлнэ.

85.8.Татан буулгах комисс нь дараах бүрэн эрхтэй:

85.8.1.эд хөрөнгийг захиран зарцуулах;

85.8.2.санхүүгийн хоршоог төлөөлөх, удирдах;

85.8.3.санхүүгийн хоршооны нэрийн өмнөөс гэрээ байгуулах, цуцлах;

85.8.4.санхүүгийн хоршооны өр төлбөрийг барагдуулах, хязгаарлах, шилжүүлэх, зогсоох;

85.8.5.санхүүгийн хоршооноос байгуулсан хөдөлмөрийн болон бусад гэрээг цуцлах;

85.8.6.санхүүгийн хоршооны хөрөнгө оруулалт хийхээр байгуулсан гэрээг цуцлах;

85.8.7.санхүүгийн хоршооны хадгаламж эзэмшигчид өгөх төлбөрөөс тухайн хадгаламж эзэмшигчээс авах зээлийн төлбөрийг суутгах;

85.8.8.татан буулгах арга хэмжээний хүрээнд тухайн санхүүгийн хоршоотой холбогдох зарим үйл ажиллагааг үргэлжлүүлэх, зогсоох;

85.8.9.шаардлагатай ажилтан авах, чөлөөлөх;

85.8.10.санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг дуусгавар болгох.

85.9.Татан буулгах ажиллагааны явцад зээлдэгч гишүүдийн зээл, зээлийн эргэн төлөлттэй холбоотой мэдээллийг зээлийн мэдээллийн санд хүргүүлж, татан буулгах ажиллагааг дуусгавар болсон гэж үзвэл зээлийн мэдээллийн сантай байгуулсан гэрээг цуцлах хүсэлтийг хүргүүлнэ.

85.10.Гишүүн, эрх бүхий албан тушаалтан, бусад ажилтан, хөндлөнгийн аудиторын үйл ажиллагаанд эдийн засгийн гэмт хэргийн шинжтэй нөхцөл байдал илэрсэн бол татан буулгах комисс энэ тухай Хороонд нэн даруй мэдэгдэж, тухайн асуудлыг шалгуулж, шийдвэрлүүлэхээр холбогдох байгууллагад шилжүүлнэ.

85.11.Санхүүгийн хоршоог татан буулгах ажиллагаатай холбоотой бүхий л мэдээллийг татан буулгах комисс Хороонд хүргүүлж, тогтоосон хугацаанд тайланг тогтмол ирүүлнэ.

85.12.Татан буулгах комисс санхүүгийн хоршооны хөрөнгийн бүрэн бүтэн байдлыг хангахад шаардлагатай бүхий л арга хэмжээг авах үүрэгтэй.

85.13.Санхүүгийн хоршооноос хийгдсэн төлбөр, шилжүүлэг зарим этгээдийн эрх ашгийг бусдаас илүүд авч үзсэн байх шинжтэй бол татан буулгах үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнөх гурван сарын дотор хийгдсэн төлбөрийг, хэрэв төлбөр хүлээн авагч нь тухайн санхүүгийн хоршооны гишүүн, тэргүүлэгчдийн болон хяналтын зөвлөл, зээлийн хорооны дарга, гишүүн, гүйцэтгэх захирал, ажилтан, тэдгээрт холбогдох этгээд байвал санхүүгийн хоршоог татан буулгах үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнөх 12 сарын дотор хийгдсэн бүх төлбөрийг хүчингүйд тооцно.

86 дугаар зүйл.Санхүүгийн хоршоог татан буулгах арга хэмжээ хэрэгжих нөхцөл

86.1.Санхүүгийн хоршоог татан буулгах комисс томилогдсон бол санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах арга хэмжээ дараах нөхцөлийн дагуу хэрэгжинэ:

86.1.1.санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах шийдвэр гарснаас хойш хугацаанд санхүүгийн хоршооны гүйцэтгээгүй мөнгөн төлбөрийн үүрэгт хүү, алданги, торгууль тооцохгүй;

86.1.2.санхүүгийн хоршоонд холбогдох иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 80.1.1-д заасны дагуу түдгэлзүүлнэ;

86.1.3.татан буулгах комиссоос бусад этгээд санхүүгийн хоршооны хөрөнгөөс үл маргах журмаар аливаа шаардлагыг хангуулах эрхгүй;

86.1.4.санхүүгийн хоршооны татан буулгах үйл ажиллагаа хэрэгжих хугацаанд урьд гарсан шүүхийн шийдвэрийн дагуу тухайн санхүүгийн хоршооны зээлийн барьцаалсан эд хөрөнгө болон актив хөрөнгийг борлуулснаас орох орлогоос үл маргах журмаар төлбөр гүйцэтгэхийг хориглоно.

86.2.Санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгахад хүндрэл учруулж болзошгүй, зарим этгээдийн эрх ашгийг бусдаас илүүтэйд үзсэн шинжтэй, эсхүл санхүүгийн хоршооны үйл ажиллагааг зохицуулахад болон гишүүн, хадгаламж эзэмшигчийн эрх ашгийг хамгаалахад сөрөг нөлөөтэй, санхүүгийн хоршооны гүйцэтгээгүй үүргээс татан буулгах комисс татгалзах эрхтэй.

87 дугаар зүйл.Мэдэгдэл болон нэхэмжлэл хүргүүлэх

87.1.Татан буулгах комисс нь томилогдсон өдрөөс хойш 2 сарын дотор санхүүгийн хоршооны санхүүгийн тайлан, данс мэдээлэлд бүртгэгдсэн үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдэд мэдэгдэж, олон нийтэд мэдээлнэ. Санхүүгийн хоршооноос үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдийн нэхэмжлэлийг хүлээн авах хугацааг мэдэгдэл гаргаснаас хойш 2 сар байхаар тогтооно.

87.2.Татан буулгах комисс нь хадгаламж эзэмшигч болон зээлдэгч гишүүдэд нэхэмжлэлээ бүрэн нотлох боломжийг олгож, бүрдүүлэх баримт бичгийг ирүүлэх талаар мэдэгдэл хүргүүлнэ.

87.3.Энэ хуулийн 87.1-д заасан нэхэмжлэл хүлээн авах эцсийн хугацаа өнгөрснөөс хойш 3 сар дотор татан буулгах комисс дараах шийдвэрийг гаргана:

87.3.1.нэхэмжлэлийн шаардлага хүчин төгөлдөр эсэхэд үндэслэл бүхий эргэлзээ байвал шаардлагыг хүлээн авахаас татгалзах;

87.3.2.санхүүгийн хоршооноос үүргийн гүйцэтгэлийг шаардах эрх бүхий этгээдийн шаардлагын хэмжээг тодорхойлж, энэ хуульд заасны дагуу нэхэмжлэлийн дарааллыг тогтоох;

87.3.3.санхүүгийн хоршоог албадан татан буулгах үүднээс татан буулгах комиссын гишүүдийн цалин хөлс, зээлдүүлэгчийн нэрс, баталгаажсан нэхэмжлэл бүрийн үнийн дүн болон төлөх төлбөрийн нийт дүнг тусгасан татан буулгах арга хэмжээний төлөвлөгөө батлах;

87.3.4.нэхэмжлэлийн шаардлага болон түүний баталгаажсан хэмжээний талаар нэхэмжлэгч этгээдэд мэдэгдэх.

87.4.Нэхэмжлэл ирүүлэх мэдэгдэл гарсан өдрөөс хойш 6 сарын дотор татан буулгах комисст хүргүүлээгүй нэхэмжлэлийг хүлээн авахаас татгалзах эрхтэй.

88 дугаар зүйл.Хүчин төгөлдөр бус гэж тооцож болох хэлцэл

88.1.Татан буулгах комисс томилогдсоноос хойш нэг жилийн хугацаанд багтаан дараах хэлцлийг хүчин төгөлдөр бус гэж тооцуулахаар эрх бүхий байгууллагад хандаж болно:

88.1.1.татан буулгах комисс томилогдохоос өмнөх нэг жилийн хугацаанд санхүүгийн хоршоонд илт хохиролтой байгуулсан хэлцэл;

88.1.2.татан буулгах комисс томилогдохоос өмнөх зургаан сарын дотор санхүүгийн хоршооноос авлагатай этгээдийн шаардлагыг хангасан аливаа хэлцэл нь тухайн этгээдийн хувьд татан буулгах ажиллагаанаас олж авах байсан хөрөнгийг ихэсгэсэн хэлцэл;

88.1.3.татан буулгах комисс томилогдохоос өмнөх нэг жилийн хугацаанд санхүүгийн хоршооноос холбогдох этгээдтэй хийсэн, санхүүгийн хоршооны төлбөрийн чадвар алдагдахад нөлөөлсөн хэлцэл.

89 дүгээр зүйл.Нэхэмжлэлийн шаардлага хангах дараалал

89.1.Татан буугдаж байгаа санхүүгийн хоршоонд холбогдох шаардлагыг дараах дарааллаар хангана:

89.1.1.бусдын амь нас, эрүүл мэндэд учруулсан гэм хорыг арилгуулах тухай шүүхийн шийдвэрийг үндэслэн тухайн санхүүгийн хоршооноос гаргуулж байсан төлбөр;

89.1.2.санхүүгийн хоршооны эрх бүхий албан тушаалтнаас бусад ажилтны хуульд заасан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээг гурав дахин нэмэгдүүлснээс хэтрэхгүй цалин хөлс;

89.1.3.татан буулгах комиссын үйл ажиллагааны зардал;

89.1.4.гишүүн иргэний энэ хуульд заасан нөхөн төлбөр төлөх даатгагдсан хадгаламжаас бусад мөнгөн хадгаламжийн төлбөр;

89.1.5.гишүүн хуулийн этгээдийн энэ хуульд заасан нөхөн төлбөр төлөх даатгагдсан хадгаламжаас бусад мөнгөн хадгаламжийн төлбөр;

89.1.6.энэ хуульд заасны дагуу даатгагдсан хадгаламж эзэмшигчийн шаардах эрхийг шилжүүлэн авсан Хадгаламжийн даатгалын корпорацийн шаардлага;

89.1.7.зээлдүүлэгчид өгөх баталгаажсан зээл, өр төлбөр;

89.1.8.Засгийн газарт төлөх өр төлбөр, албан татвар;

89.1.9.хадгаламжийн даатгалын сангийн хөрөнгө;

89.1.10.Хорооны шаардах эрх бүхий төлбөр;

89.1.11.даатгагдаагүй хадгаламжийн төлбөр.

89.2.Татан буугдаж байгаа санхүүгийн хоршоонд холбогдох нэхэмжлэлийн шаардлагыг хангахдаа эхний дарааллын төлбөрийг бүрэн барагдуулсны дараа дараагийн төлбөрийн шаардлагыг хангах зарчмыг баримтална.

89.3.Нэг дараалалд орсон хэд хэдэн төлбөрийг нэгэн зэрэг барагдуулах боломжгүй бол тухайн төлбөр бүрийн хэмжээнд хувь тэнцүүлэх замаар нэхэмжлэлийн шаардлагыг хангана.

90 дүгээр зүйл.Татан буулгах үйл ажиллагааг дуусгавар болгох, тайлагнах

90.1.Санхүүгийн хоршооны бүх хөрөнгийг худалдан борлуулсан, хуваарилсан, шилжүүлсний дараа татан буулгах комисс нь санхүүгийн хоршоог татан буулгах ажиллагааны тайланг Хороонд хүргүүлнэ.

90.2.Хороо татан буулгах комиссын тайланг хэлэлцэн баталж, санхүүгийн хоршооны татан буулгах арга хэмжээг дуусгавар болсон гэж үзсэнээр татан буулгах комисс энэ тухай шийдвэрийг холбогдох шүүхэд хүргүүлж, олон нийтэд мэдээлж санхүүгийн хоршоог хуулийн этгээдийн улсын бүртгэлээс хасуулах хүсэлтийг эрх бүхий байгууллагад хүргүүлнэ.

90.3.Энэ хуулийн 90.2-т заасны дагуу олон нийтэд мэдээлснээр санхүүгийн хоршооны татан буулгах комиссын санхүүгийн хоршоог татан буулгах үйл ажиллагаатай холбоотой үүрэг дуусгавар болно.

91 дүгээр зүйл.Эрх зүйн хамгаалалт

91.1.Санхүүгийн хоршоонд албадлагын арга хэмжээ авах тухай Хорооны шийдвэрийг үндэслэлгүй гэж үзвэл холбогдогч этгээд Захиргааны хэргийн шүүхэд гомдол гаргах эрхтэй.

91.2.Гомдол гаргасан нь Хороо, энэ хуульд заасан бусад эрх бүхий этгээдийн шийдвэр, үйл ажиллагааг түдгэлзүүлэх үндэслэл болохгүй.

91.3.Санхүүгийн хоршоонд албадлагын арга хэмжээ авсан Хороо, бүрэн эрхт төлөөлөгч, татан буулгах комиссын шийдвэр хууль бус, түүний улмаас гомдол гаргагчийн хууль ёсны эрх, ашиг сонирхол зөрчигдсөн болохыг шүүхээс тогтоосон тохиолдолд уг шийдвэр, түүнд үндэслэн гарсан бусад шийдвэрийг хүчингүй болгох, өөрчлөх, түдгэлзүүлэх үндэслэл болохгүй бөгөөд зөвхөн нэхэмжлэгчид учирсан бодит хохирлыг мөнгөн хэлбэрээр холбогдох хуульд заасны дагуу гаргуулахаар шийдвэрлэнэ.

АРВАНГУРАВДУГААР БҮЛЭГ

БУСАД

92 дугаар зүйл.Хууль зөрчигчид хүлээлгэх хариуцлага

92.1.Энэ хуулийг зөрчсөн хүн, хуулийн этгээдэд Эрүүгийн хууль, эсхүл Зөрчлийн тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэнэ.

93 дугаар зүйл.Хууль хүчин төгөлдөр болох

93.1.Энэ хуулийг ... оны ... сарын ... өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг